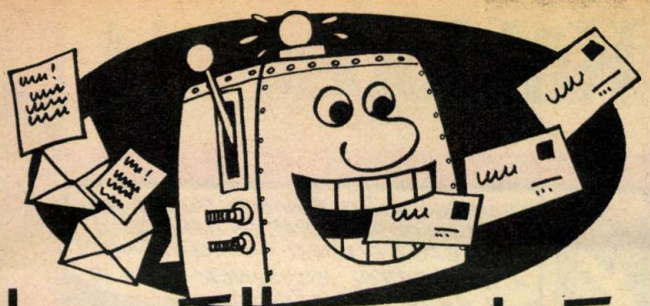

levélbontó

A HONFOGLALÓ MAGYAROK NYOMÁBAN

Kirándulásunk célja: Ópusztaszer, kerékpárral, illetve a Tiszán át kompon.

Reggel a testvéremmel együtt kerékpároztunk a komphoz. A parton kétszázötvenen beszélgettünk s izgultunk, hogy mikor szállunk már fel. A biciklik megpakolva mindenféle földi jóval. Majd begyújtott a komp motorja és szép ívben haladtunk át a túlsó partra. Átérve, fölkarikáztunk a gátra, majd csaknem egyórás út után célhoz értünk: Ópusztaszer, Nemzeti Emlékpark. Hatalmas ligetes terület, átszelve gondozott utakkal. A régmúlt és a közelmúlt emlékei láthatók itt. Anonymus szerint a honfoglaló magyarok „a maguk nyelvén Szerinek nevezték el azért, mert ott ejtették szerét az ország egész dolgának".

Itt áll az Árpád-ligetben a honfoglalás 1000 éves évfordulójára emelt Árpád-emlékmű.

Itt volt az első földosztás (a második honfoglalás) a Pallavicini-uradalom földjein. Ahogy Váci Mihály írta: „... s az első sátorfa helyére / itt verték le az első karót. / S indultak ezer évet késve / a földet és hont foglalók."

Az emlékműtől nem messze egy középkori monostor romjai.

És különösen érdekes volt számunkra a szabadtéri néprajzi múzeumban látható 1900-ban épült pusztaszeri iskola, ahol láttunk palatáblát, palavesszőt, petróleumlámpával működő vetítőgépet.

Mire végigjártuk az emlékparkot, alaposan elfáradtunk, de megérte, mert sok látnivalóval, ismerettel lettünk gazdagabbak.

Herczeg Enikő, Mindszent

MONDJUNK VALAMI ÚJAT!

Új kezdeményezés csapatunkban, hogy a rajok munkáját minden negyedévben értékeljük. Különböző szempontokat veszünk figyelembe. Ilyen a faliújság és a zsebkönyv-vezetés értékelése. Az úttörőmunkánál azt is figyelembe vesszük, hogy melyik raj, mit tett a csapatért.

Az értékelés eredményeként kapott pontszámot kifüggesztjük a „rajfalra", és egy külön emblémára is felírjuk. Úgy véljük, ez az értékelési forma a rajokat rendszeres munkára ösztönzi, így más csapatoknak is ajánljuk bevezetését.

Magyar Katalin, Balástya

LEVELEZNENK!

BODAI ILDIKÓ, Budapest, Istenhegyi u. 77—79/c. — 1125. 13 éves, bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, matricát gyűjt; SZILÁGYI JUDIT, Berettyóújfalu, Bajcsy-Zs. u. 21. — 4100, 12 éves, csoki- és rágógumipapírt, matricát, képeslapot cserél; ZÓKI CSILLA, Karád, Fischer út 39. — 8676, 13 éves; TÓTH TÍMEA, Pécs-Vasas II. „C" út 11/1. — 7691, 12 éves; ZOBOKI ZSUZSA, Szeged, Retek u. 2. 8. em. — 6723, 14 éves; SZEIFERT JUDIT, Tatabánya, Mártírok u. 85. 6/3. — 2800, 13 éves; BERZE MÁRIA, Törökszentmiklós, Kinizsi út 7. — 5200, 12 éves; PETŐ ERVIN, Pastovce 935 74, ČSSR; VARGA CSABA, Pastovce 935 74, ČSSR; TURCZI ÁRPÁD, Sahy 936 01, okr: Levice; Mindhárman 14 éves lányok leveleit várják; TÓTH MÁRIA, Bölcske, Rákóczi u. 46/b. — 7025, 12 éves; MÓZES KORNÉLIA, Mohács, Felszabadulás ltp. 16/b. — 7700, szalvétát, matricát, bélyeget, színész- és együttesképeket gyűjt; MOLNÁR TÜNDE, Szigetújfalu, Kossuth L. út 25. — 2319, 14 éves; KÁDÁR HELLA és két barátnője, Csongrád, Dobi István u. 9. — 6640; PODRÁCZKY ZSOLT, Cegléd, Puskin u. 18. — 2700, 14 éves; FRISCH ILDIKÓ, Tiszafüred, Schön Béla u. 56/a — 5350, 12 éves, szereti a természetet és a sportot; LUKÁCS VALÉRIA, Bánhalma, Vöröshadsereg út 49. — 5349, 13 éves; NOVÁK SAROLTA, Salgótarján, Bajcsy-Zs. út 23. — 3100, 14 éves; VIDA MÁRIA, Fadd, Rákóczi u. 59. — 7133, 13 éves, képeslapot, matricát, naptárt, szalvétát gyűjt. BENCZE MÁRTA, Egyek, Deák F. u. 20. — 4069, 13 éves; ERDŐS ANIKÓ, Porcsalma, Kossuth út 3. — 4761, 12 éves; URBÁN ERIKA, Fót. Bacsó B. u. 4. — 2151, 13 éves; ARANYOSI EMŐKE és TAKÁCS ANASZTÁZIA, Tiszavasvári, Kabay J. út 25—27. — 4440, 12 évesek, bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, szalvétát gyűjtenek és cserélnek; MÉRCZ JUDIT és barátnői, Nagykanizsa, Bartók B. u. 3. — 8800, 14 évesek; PAPP ZSUZSANNA, Tiszaföldvár, Kossuth u. 123. — 5430, 11 éves, rágógumipapírt gyűjt; SIPOS MAGDOLNA, Szob, Árpád út 19. — 2628, 14 éves.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

82.2580 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest

Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Odüsszeusz és a Küklopsz 11

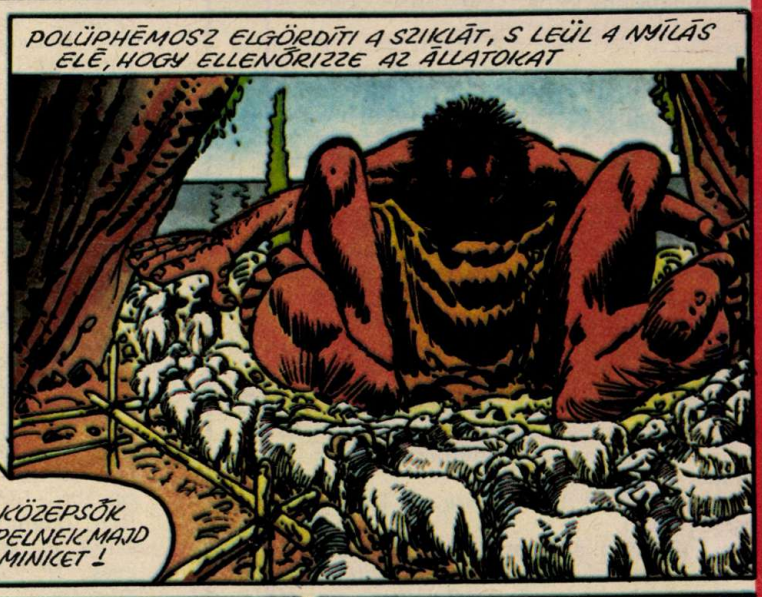

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

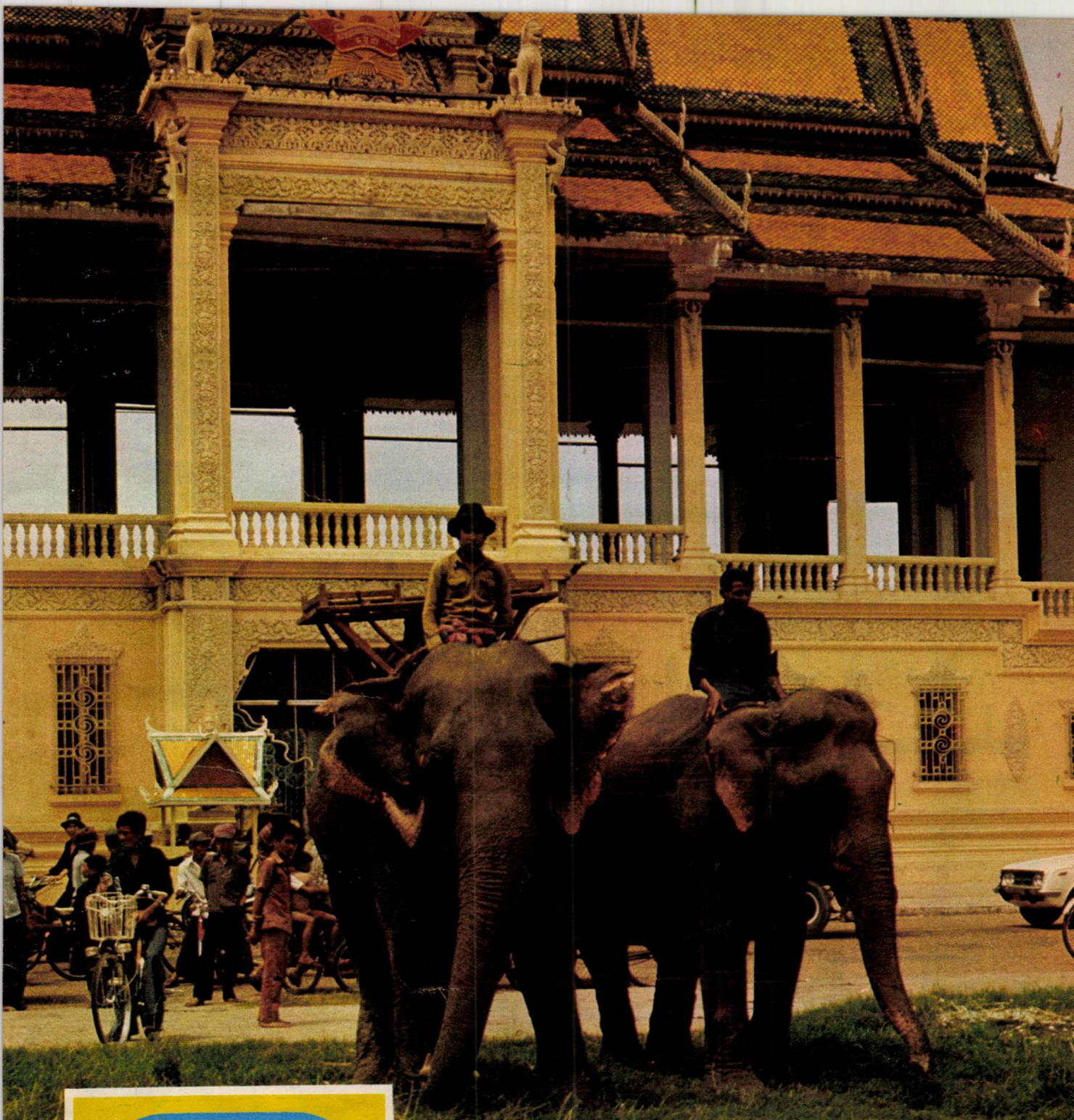

82/32

XXXVII. ÉVF. 1982. NOVEMBER 18. ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

MIT SZERET AZ ELEFÁNT?

(Faragó György útinaplója a 2–4. oldalon)

KALANDOZÁS A TRÓPUSON

3

FARAGÓ GYÖRGY ÚTINAPLÓJA

Átrepültem a fél világot, több mint harmincezer kilométert utaztam. Eltöltöttem pár órát Karachiban, Pakisztán volt fővárosában, Bombayben, India egyik nagyvárosában, láttam az üzbegisztániak csillagát, Taskentet és a Szovjetunió szívét, Moszkvát. És jártam Vietnamban, Kambodzsában is . . .

— *Idomított halaink vannak* — mondta *Rom*, s egy zsákból kását szórt a tóba. — *Ha kongatunk, a parthoz úsznak, ebédre várnak.*

Éjszakánként felsírnak

Romék köztársasága ahhoz a birodalomhoz hasonlít, amelyről Makarenko „Az új ember kovácsa" című könyvében írt. Az egykori csavargók itt is megpróbálkoznak önellátásra berendezkedni. Máris olyan gazdaságot hoztak létre, amely a felnőtteknek is példaképül szolgálhat. Ésszerűen hasznosítanak mindent. A sertéshizlaldát például a halastó fölé építették, padlózatán nyílásokat hagytak, hogy a hulladék a tóba potyogjon, a halak súlyát gyarapítsa.

Kompong Kantouban is új emberek kovácsolódnak. Az árván maradt gyerekek éjszakánként még fel-felsírnak, halott szüleikről, testvéreikről, barátaikról álmodnak, de nappal már elábrándoznak, a jövővel foglalkoznak. Iskolájuk csupasz falakból áll, tantermeik szegényesek. A gyerekek a földön ülve tanulnak, takarékosságból gyakran palatáblát használnak, de már sejtik, hogy az ákom-bákom betűk leírása is tudomány, amely egyszer hajtóerővé válik.

Phnom Penh-be visszatérve vendéglátóimmal találkozót beszéltem meg, de elfelejtettem szólni nekik, hogy kocsit küldjenek értem. Az autóbuszok nagyon zsúfoltak, maradt tehát a riksa. S mert ünnepnap volt, sokan otthon tartózkodtak, így üreset is találtam. Az egyik triciklis rik-

MIT SZERET AZ ELEFÁNT?

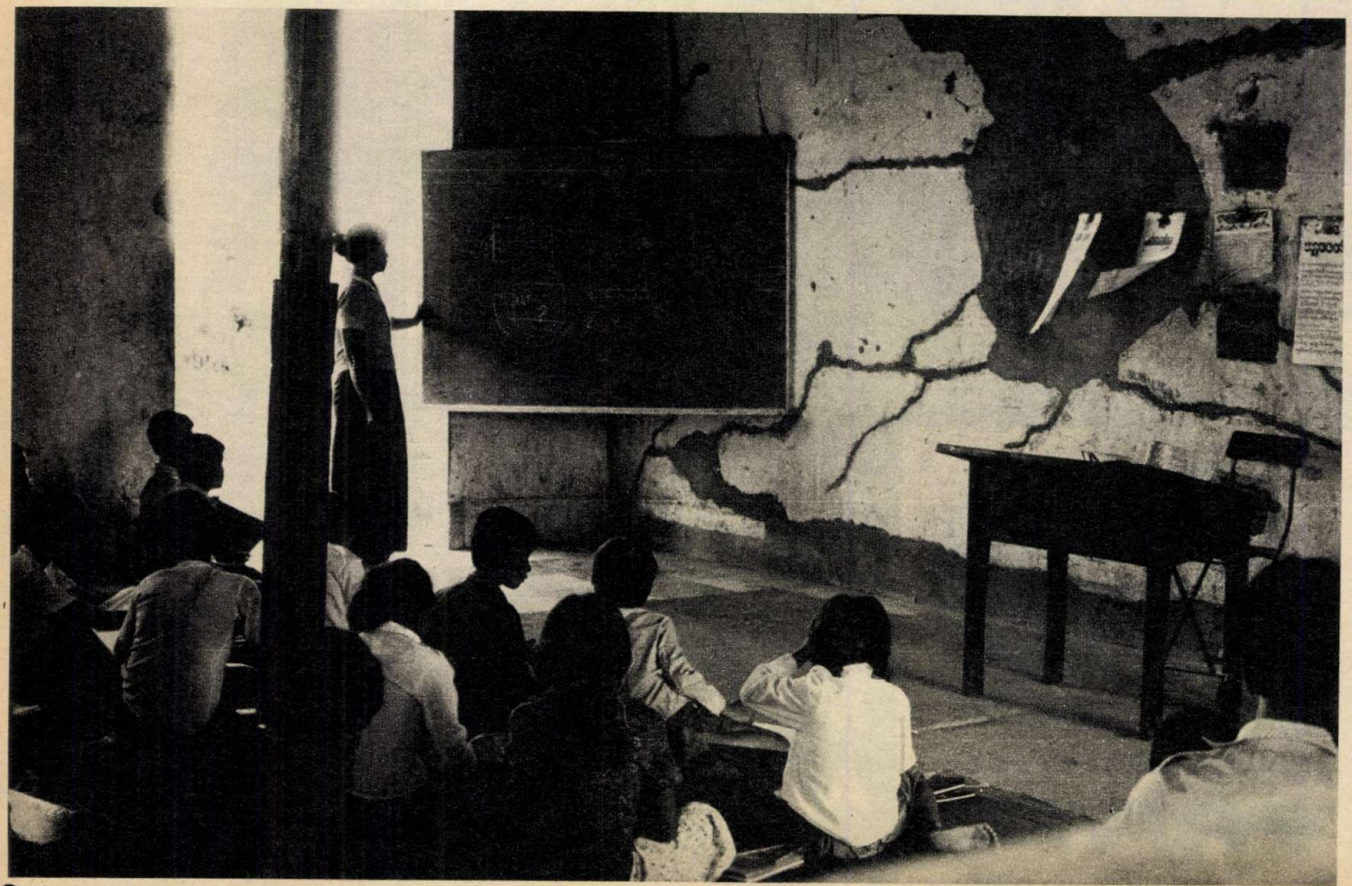

sa mellett egy csont-bőr öregember és egy fiú ácsorgott. Az öreg rámmosolygott, hellyel kínált, aztán komótosan bekarikázott velem a forgalomba.

Ismeretlen járművön utazni izgalom, nagy élmény. Csakhogy én elég sok könyvet olvastam a riksákban pöffeszkedő hajdani gyarmatosítókról ahhoz, hogy lelkiismeret-furdalásom legyen. Úgy éreztem, mintha minden tekintet vádlón szegeződne rám, amiért egy nagyapóval cipeltetem magam. Az útkereszteződésnél, ahol a rendőr trombitaszóval próbálta eligazítani az irányíthatatlannak tűnő forgalmat, kiszálltam a riksából. Az öregember azt hitte, hogy az útiköltséget akarom elmismásolni, kikapta kezemből a csomag cigarettát és faképnél hagyott.

Az ormányosok nyergében

A királyi palotánál, ahová vendéglátóim és a Magyar Televízió Kambodzsában forgató stábjának, valamint a rádió egyik munkatársának társaságában érkeztem, igazi trópusi meglepetés fogadott. *Franyó Géza* megegyezett a turistákra várakozó elefánthajcsárokkal, hogy felszállhassunk az ormányosok nyergébe.

— *Kambodzsából nem térhetsz úgy haza, hogy ne ülj elefánton* — biztatott, amikor meglátta, hogy a hatalmas, hegyes agyarú és egyáltalán nem barátságos tekintetű jószág látásától is idegenkedem.

— *Fel sem tudok kapaszkodni rá* — mondtam.

— *Majd feldob az ormányával* — tréfálkozott *dr. Simon László.*

— *Ha felmászol a villanykaróra, onnan könnyedén átugorhatsz rá* — folytatta Franyó Géza.

Elbizonytalanodó hangjából azonban kiérződött, hogy fogalma sincs neki sem, miképp kell egy elefánt nyergébe pattanni.

Mielőtt a nyaktörő mutatványra vállalkoztam volna, az elefánthajcsár övéből előhúzott egy tőr nagyságú szöget, és megbökdöste vele az állat bőrét. Az elefánt letérdelt, s amikor gondozója egy darab cukornádat is dobott neki, már úgy hasalt a földön, mint egy szundikálni készülő macska.

— *Nagyon szereti a cukornádat, meg a pálmacukrot. Képes lenne érte még bukfencet is vetni* — magyarázta a hajcsár.

— *Csak most ne* — feleltem nevetgélve, miközben *Rózsa Gyurival*, a tévé „Kapcsoltam" műsorának vezetőjével felcsimpaszkodtam a nyergébe.

A mosoly hamarosan lehervadt az arcomról, mert a hústorony meglódult, s mi ide-oda „röpködtünk" a magasban. Kékülő tenyérrel szorongattuk a fakápát.

— *Ahhoz képest, hogy nemrég még vad volt, egészen jól viselkedik* — simogatta meg ormányosának fejét a hajcsár. — *Csak néha jön rá a bolondéria.*

Milyen szerencse: amíg a nyergében ültünk, nem jutott eszébe, hogy egyszer szabad volt.

Ajándék. Füzetek, írószerek érkeztek Magyarországról

A piacon nagy a sürgés-forgás

Az ember eltörpül az emlékmű mellett

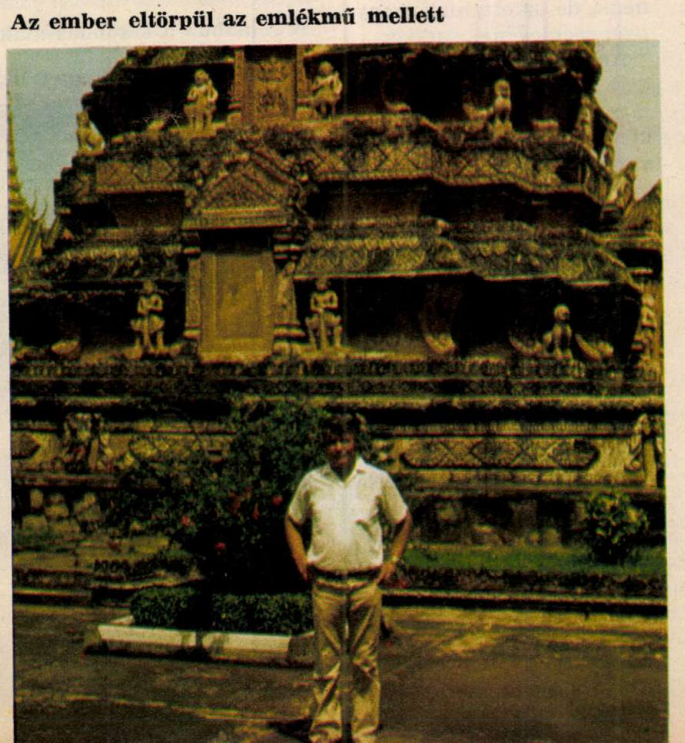

Kik mentették meg a kincseket?

Azt már később tudtam meg, hogy cukornádat használnak a vadászok is csaléteknek. Az elefántcsapás közelében rakják le, ott, ahol a csapdát elhelyezik. A tapasztalatlanabb „bébikben" a falánkság erősebb a csordaszellemnél, lemaradoznak, a cukornád kupacokhoz kíváncsiskodnak, és belelépnek a hurokba...

A külügyminisztérium munkatársa írást lobogtatva futott hozzánk. Boldogan újságolta, hogy rendkívüli engedélyt kaptunk, be-

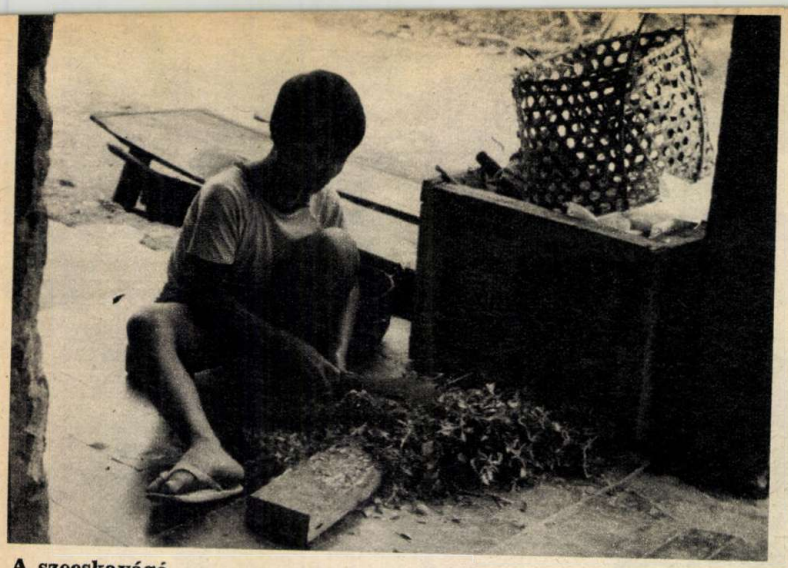

A szecskavágó kezdetleges, de a takarmány igazi

A gazirtók csapata. A gyermekbirodalom napról napra szépül

léphetünk a királyi palota féltve őrzött kincstárába is. Abba a terembe, ahol a padló tiszta ezüstből készült, ahol olyan aranyszobor van, amelynek súlya 280 kilogramm, s ahol a világ egyik legnagyobb smaragdkövéből csiszolt szobor áll.

Tízezer darab dísztárgy. Többségük gyémántokkal van ékesítve, köztük találhatók Napóleon felbecsülhetetlen értékű ajándékai. Nézem, nézem a remekművű ékszereket, s azon tűnődöm, hogyan sikerült megmenteni őket, hiszen Pol Pot emberei mindenre rávetették magukat.

— *Előbb nem mertek hozzányúlni, később pedig nem volt idejük a különrepülőre felrakni a kincseket* — mesélte a kincstárnok. — *A felkelők az őket segítő vietnami hadsereg parancsnokságának tanácsára létrehoztak egy palotamentő alakulatot. Katonái civil ruhába öltözve, egyenként „szivárogtak" be a fővárosba, s foglalták el állásukat. 1979 januárjában, amikor elkezdődött a város bevétele, megszállták a királyi palotát, kikergették Pol Pot-ékat és őrséget állítottak a kincstár elé.*

De ki mentette meg a Phnom Penh-i nagypiac kincseit? Az igazgyöngyök, a gyémántok, a smaragdok káprázatos csillogása elfeledteti az emberrel, hogy a csarnok falain kívül sokan még létfenntartásukért küszködnek, alultápláltak.

Itt az apróbb drágaköveket úgy mérik zacskókba, mint nálunk régen a cukorkát. A drágakövek a népet is szolgálják, mert értük a külföldiektől sok-sok használati eszközt, iparcikket vásárolhatnak. Ezeken kívül az automata óráktól a hi-fi tornyokig, a Lux szappantól a tigrisbőrig, a kígyótól a teknősbékáig és a majmokig minden kapható. A piac több ezer Phnom Penh-i második otthona. Akinek van egy kis pénze, reggelizhet, ebédelhet és vacsorázhat itt. Ehet a különféle halakból, a görénypecsenyéből, a kutyakolbászból és a penészen érlelt tojásból is, amelynek a szagától mi messzire menekülnénk, de az ottaniak menynyei csemegének tartják.

Amikor magasba emelkedett velem a vietnami légitársaság gépe, már ismerősként néztem az alattunk elvonuló tájat, az erdőket, a mezőket, a vizet, amely Kambodzsában egyenlő az élettel. Nélküle nincs hal, nem nő a rizs, ami náluk a fő táplálék.

Azt mondják, aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet. És aki az embereket szereti? Eszembe jutott az a fiú, aki jeges hűsítőt kapott, kegyetlen hőség volt, mégis felajánlotta nekem.

Ilyenek a kambodzsaiak. Ha fél marék rizsük van, azt is megosztják azzal, akit a barátjuknak tekintenek.

(Következik: A bivaly-akció elkezdődött)

A röplabda a kambodzsaiaknak is kedvenc játéka...

... aki megunta, fogja a talicskát és megy a parkba ...

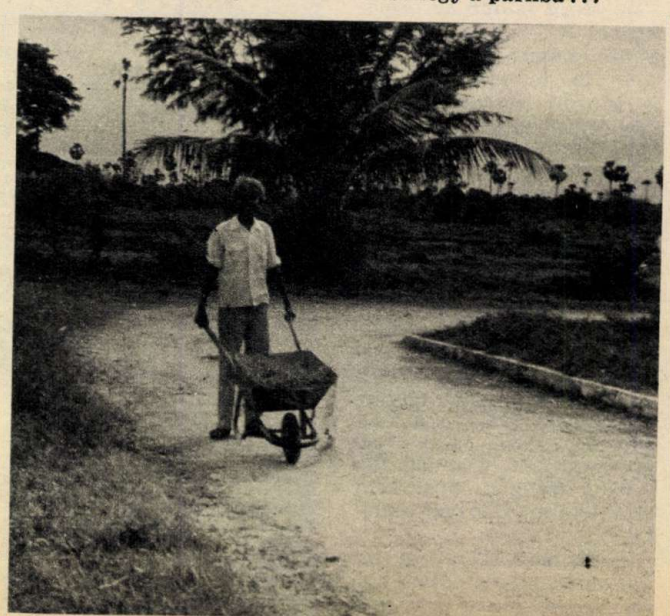

Leonyid Iljics Brezsnyev (1906—1982)

Az egész világot megdöbbentette a hír: 1982. november 10-én, reggel 8 óra 30 perckor váratlanul elhunyt Leonyid Iljics Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnöke.

A magyar úttörők együtt éreznek a szovjet pionírokkal és velük gyászolnak.

A HALADÁS ÉS A BÉKE FÁRADHATATLAN HARCOSA VOLT

AZ ÖSSZ-SZÖVETSÉGI LENINI ÚTTÖRŐSZERVEZET KÖZPONTI TANÁCSÁNAK, MOSZKVA

Kedves Elvtársak!

A Magyar Úttörők Szövetsége tagsága megrendüléssel fogadta Leonyid Iljics Brezsnyev elvtárs, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága főtitkárának, a Legfelsőbb Tanács Elnöksége elnökének halálhírét.

A magyar kisdobosok, úttörők és úttörővezetők Önökkel együtt gyászolják a szovjet nép hű fiát, az emberiség békéjéért, a gyerekek szebb, boldogabb jövőjéért küzdő pártvezetőt és államférfit.

Leonyid Iljics Brezsnyev elvtársat, hazánk nagy barátját jól ismerte, tisztelte az egymillió magyar kisdobos és úttörő. Élete, munkássága ma is és a jövőben is példaként áll mindannyiunk előtt.

Kedves Elvtársak!

Osztozunk mély gyászukban. Kérjük, tolmácsolják a Magyar Úttörők Szövetsége valamennyi tagjának együttérzését a szovjet pionírroknak is.

Brezsnyev elvtársnak, a kommunizmus, a társadalmi haladás és a béke rendíthetetlen harcosának emlékét kegyelettel megőrizzük.

MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE
ORSZÁGOS TANÁCSA

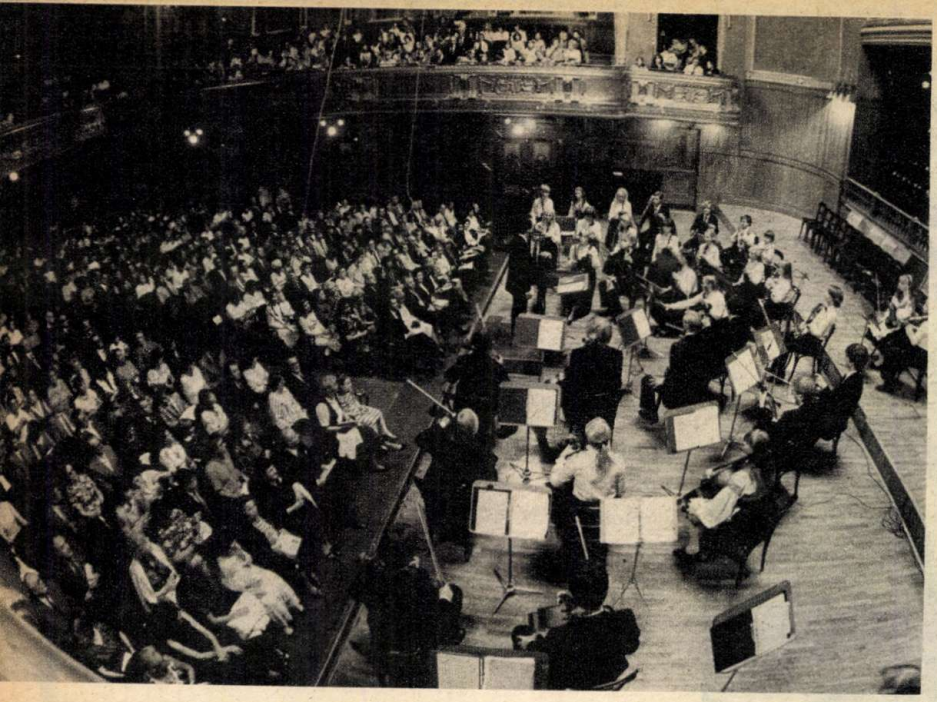

Csodálatos hangverseny a Zeneakadémián

A próbák nagy figyelmet, elmélyülést kívánnak

A hagyomány szerint Finnországban nem lovaggá ütik az embert, hanem meghívják a tisztségre. 1980-ban két magyar zenész kapott invitálást *Urho Kekkonen* elnöktől: *Szilvay Csaba* és *Géza* ekkor kapta meg Suomi legnagyobb kitüntetését, a *Finn Oroszlán térdszalagrendet.*

KETTŐS DIPLOMA

A kiváltságos kitüntetésig hosszú volt az út. Ott kezdődött, hogy a Szilvay-gyerekek a Diana utcai általános iskolába jártak...

— *Az iskolában csuda jó életünk volt* — emlékezett vissza az idősebb Szilvay testvér, Csaba. — *Volt ott minden: zene, úttörőélet, még egy kis tanulás is, és nem emlékszem, hogy valaha is fáradt lettem volna! Egyszer megnyertem egy iskolai versenyt, akkor azt kértem: hadd lehessek én az úttörőcsapat dobosa. Így doboltam éveken át a Diana utcai úttörőknek.*

— *Később természetesen a keményebb tanulásból is kijutott* — folytatta a fiatalabb, Géza. — *Apánk kétdiplomás egyetemi tanár volt és zenész, s ezt a „kettősséget" elvárta tőlünk is. Csaba a műszaki egyetem elvégzése, én a jogi mellett lettem zenész.*

Otthon, ebben a családban mindennapos volt a közös muzsikálás, ezzel a „házi zenével" nyert a négy Szilvay testvér „Ki mit tud?"-ot. Akkor, a győztesnek járó finn út helyett földvári jutalomutazást kaptak. Néhány év múlva viszont Finnországból, a *Sibelius Akadémiáról* érkezett meghívás a Szilvay fivéreknek.

— *Mi, finnek nagy tisztelői vagyunk Kodály Zoltánnak* — mondta Ahti Sonninen, az akadémia igazgatója. — *Valljuk, hogy a Kodály-módszer nem csupán egyetlen nép zenéjére és nem csak a muzikalitásra vonatkoztatható.*

A FIÚK IS MEGHATÓDTAK

A két magyar zenész által irányított *Helsinki Ifjúsági Zenekar* 1972-ben alakult. Az egykor csupán a saját örömére verbuválódott kis közösség tehetsége, tudása meghódította a világot.

— *Helsinki keleti részéből toboroztuk első csapatunkat* — mondta a zenekar vezetője, dr. Szilvay Géza. — *A fővárosnak ez a munkásnegyede. Nem zenészcsaládokból, s nem is kiemelkedő képességű gyerekeket válogattunk. Talán ezért olyan nagy az út, amit a zenekar megtett: egy nagyszerű pedagógiai és emberi módszer, a Kodály-metodika segítségével, saját erejükből váltak Finnország nemzetközileg is elismert zenekarává.*

A zenekar első útja 1974-ben Kodály Zoltán hazájába vezetett, s rádió-, lemez- és tévéfelvételek, amerikai és japán turné után ide tértek vissza idén, tisztelegni a száz éve született mester emlékének. Budapest, Esztergom, Kecskemét volt a zenekar fellépéseinek tanúja; két fellépés között — mi sem természetesebb egy tizenévesnek! — órákon át próbáltak, s a beszélgetésre is a gyakorlás szünetében szólítottuk félre őket.

— Milyen érzés Kodály földjén zenélni?

— *Elmondhatatlan!* — lelkesedett *Heidi Bergman.* — *Már amikor próbára felmentünk a budapesti Zeneakadémia színpadára, oda, ahol annyi híresség szerepelt, furcsa meghatottságot éreztünk. A hangverseny hangulata meg egyenesen lenyűgöző volt.*

— *Tudtuk már otthon is, hogy a magyarok szeretik a finneket* — vette át a szót *Kalle Kangas* —, *de mégis, amikor az utca emberének a szeretetét érezhettük, bizony, még mi fiúk is meghatódtunk!*

— *Egyszerűen: Magyarországon otthon éreztük magunkat* — folytatta *Minna Kangas.*

TESTVÉRZENEKAR KERESTETIK

S mert gyerekekről volt szó, őszintén beszéltek a nekik nem tetsző dolgokról is: sok a szemét, piszkosak a vécék. De gyorsan váltottak és elmesélték: kötöttek barátságokat, s ha nem a zenekarral, hát újra eljönnek hozzánk — szüleikkel, testvéreikkel.

— *Ez is a zene nagysága* — magyarázta tanítványait hallgatva dr. Szilvay Géza —, *összeköti a népeket. Ezért jövőre is szeretnénk hazalátogatni. Van egy negyven tagú úttörőzenekarunk, tizévesek a legnagyobbak, őket szeretnénk elhozni Budapestre. Akár csereútra; ha találnánk egy testvérzenekart vagy kórust, akik segítik utunkat a jövő nyáron, akkor legközelebb mi várnánk őket Helsinkibe, vissza.*

Mert a mostani út néhány lelkes magyar zenészcsalád, s a finn szülők igyekezetéből született. Nekik köszönhető egy csodálatos este a Zeneakadémián, ahol százak hallgathatták elragadtatással a muzsika „finn lovagjainak" játékát. A felejthetetlen pillanatokat, amikor a finn zeneszerző, *Eino Juhani Rautavaara* népi ihletésű művében *„az éjféli nap furcsa, sejtelmes fényében a muzsikás magának és az erdőnek hegedül..."*

Major Árvácska
Fotó: Karasz Lajos

A nehezebb partitúrákat alaposan át kell olvasni

„Muzsikás magának és az erdőnek hegedül. . .”

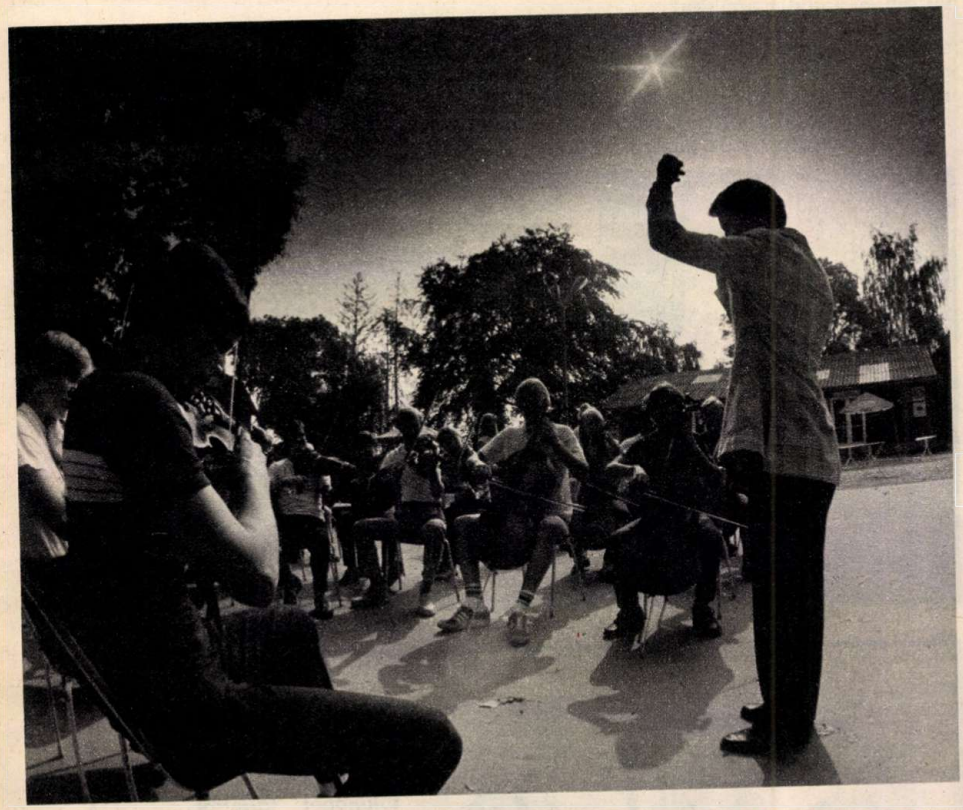

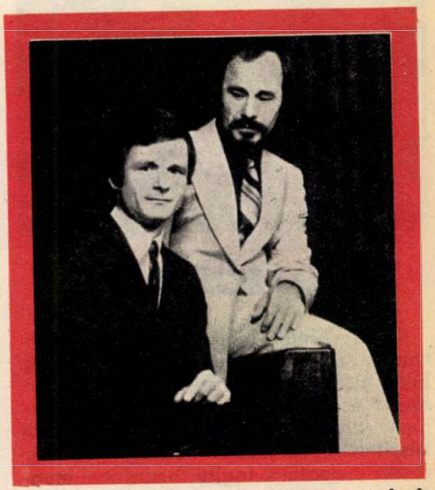

A Szilvay testvérek

A MUZSIKA FINN LOVAGJAI

ZSIBONGÓ

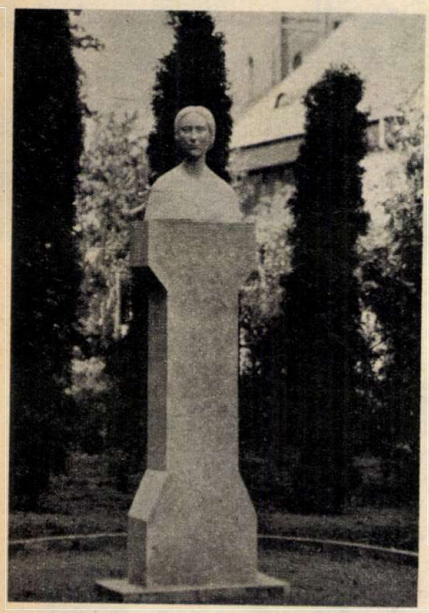

KÜLDJ EGY KÉPET!

Kutasi Tünde írja Keszthelyről: „Iskolánk előkertjét névadónk, Szendrey Júlia mellszobra díszíti, melyet Marton József és Búza Barna szobrászok, iskolánk fennállásának 100. évfordulójára készítettek. A szobor költségeinek egy részét csapatunk tagjai társadalmi munkával gyűjtötték össze. Az előkertet a Szendrey Júlia raj gondozza, tartja rendben."

TIT-TIPP

A TIT Stúdió (Bp. XI. ker., Bocskai út 37.) heti műsorelőzeteséből. November 18: Körutazás Csehországban („Švejk, a derék katona" hona) — előadás. November 23: Űrkutatás '82 — a tudományos-fantasztikus klub rendezésében. November 24: Érdekes optikai kísérletek. (A fizikai kísérleti estek keretében.)

Valamennyi előadás 18 órakor kezdődik. A belépőjegy ára öt forint.

AZ ÉN PORTRÉM

„Nagy Katalinnak hívnak, Budapesten a Száva utcai iskola nyolcadik osztályába járok. Barátnőim mindig csodálkoznak azon, hogy a hajam fésülésére, rendbentartására nekem elegendő napi negyedóra. Ugyan nem mértem még eddig, de van vagy ötven centi hosszú. Befonva nagyon jól mutat népitánc közben. Már négy éve tagja vagyok a KISZ Központi Művészegyüttes Úttörőegyüttesének. Szüleim is táncoltak régebben, s amikor megláttam a plakátokon, hogy az együttes felvételt hirdet, azonnal jelentkeztem. Pár napon belül még az iskolából is kikérnek, mert külföldi turnéra utazunk. Szeretek idegen tájakon járni, más országokat megismerni, úgyhogy alig várom már az utazást.

BESTIÁK

Különleges látványosságot kínált a Florida Cápa Show műsora a budapesti Sugár üzletközpont előtti téren. Csinos lányok kergetőztek egy hatalmas akváriumban valódi cápákkal.

Bocsánat . . . „a tenger bestiáival", ahogyan a szórólapok jellemezték a veszedelmes fogazatú ragadozókat. És ez az, amit sehogyan sem értettünk. Mert egyrészt nem tehetnek arról, hogy a természet a húsevőkhöz „osztotta be" őket, másrészt senki sem kérdezte tőlük, hogy van-e kedvük fogolyként élni, és közben játékosan kergetőzni. Arról már nem is beszélve, hogy bestia természetükkel meglehetősen szép summát keresnek gazdáiknak . . .

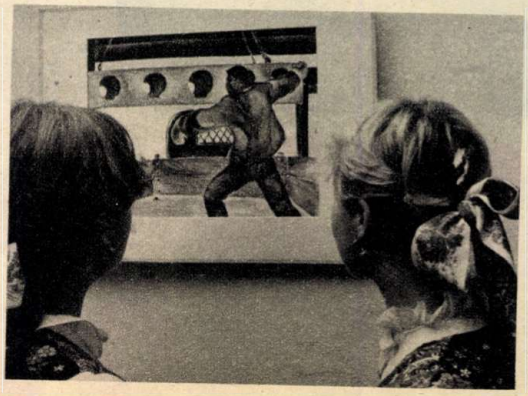

FALUNAPON

Boldogon nagyszabású falunapot tartottak. A zenés, táncos felvonuláson részt vett az ecsédi, a turai, a bagi és a boldogi népi-együttes. Képünkön: a táncosok egy kiállítást tekintenek meg

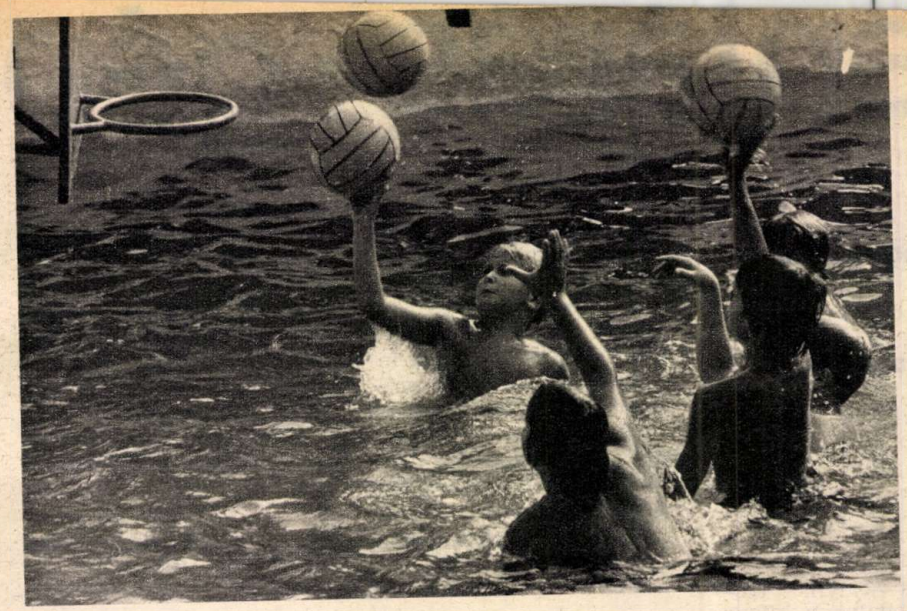

KOSÁRLABDÁZÁS A VÍZBEN

A Komjádi uszodában furcsa, de igen érdekes „házasságot" kötött a vízilabda és a kosárlabda. A KSI ifjú vízilabdázói nagy vidámság közepette kóstolgatják — egyelőre csak edzés utáni „csemegeként" — a külföldön ellesett játékot. Ki tudja, lehet, hogy hamarosan sor kerül egy vadonatúj sportág, a vízikosárlabda hazai ősbemutatójára?!

MOTOROK A FÉSZERBŐL

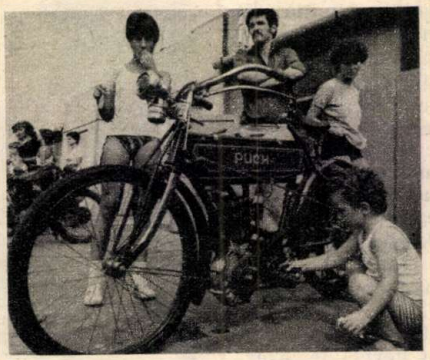

Padlásokról, fészerek mélyéről darabokban kerültek elő azok a motorok, melyeket némi bütykölés után már versenyen is indítottak gazdáik: a kecskeméti veterán motoros klub tagjai. Az első találkozó győztese a legrégebbi, 1903-ban gyártott, kézi benzinadagolású, két lóerős PUCH.

A LANT MŰVÉSZE

Különböző korok tekerőlantjainak másolatait készíti otthonában Mandel Róbert, aki nemcsak hangszerkészítő mester, hanem a tekerőlant művésze is.

MARGÓ

A reggel ugye — így vagytok vele ti is —, a rohanásé. A kapuból az újságost figyelem, vásárlás közben meg a busz indulását késleltetném. Sietségemben sokszor köszönésre sincs időm. Napokba telt az is, amíg fölfedeztem a lányt.

Állt a bódé mellett, udvariasan utat engedve a rohanóknak. Hetedikes forma lehetett, hátán iskolatáska, kék köpenyt viselt. Ami föltűnt: minden reggel beszélt, s mindig ugyanarról. Hogy tegnap az iskolában mi volt, s hogy ma milyen óra lesz. Jó vagy rossz osztályzatához apu mit szólt, s anyu erről hogy vélekedett? Az újságárus két sajtótermék között odabólintott egy „igent"-t, vagy egy „ne mondd!"-ot, s ahogy a lány elment — mert előbb-utóbb mindig eszébe jutott a kötelessége: az iskola —, az árus berzenkedett. Minden reggel megáll itt, mondta és a fejét csóválta, ha esik, ha fúj, és csak mondja a magáét.

Az árus mérge csak látszat volt. Hisz tudta ő is, amit a lány tudott. Hogy néhány jó szó még egy kis megfázást is megér.

(Major)

HÚSZÉVES SZAKKÖR

A pápai 2. sz. Általános Iskola barkács szakköre kiállítással ünnepelte megalakulásának huszadik évfordulóját. A megnyitón beszédet mondtak a szakkör egykori tagjai is, akik ma már főiskolát vagy egyetemet végzett mérnökök.

ZSIBONGÓ

Helybenjárás - gépk

A főváros napi utasforgalma csaknem hétmillió ember. Csak a magángépkocsik száma több mint háromszázezer. Az utcákon parkoló autók torlódást okoznak. Egy felüljáró ma – félmilliárd forint. Hol és hogyan közlekedik majd fővárosunk lakossága holnap?

A múlt hónapban nyílt meg „Az omnibusztól a metróig" című kiállítás a Közlekedési Múzeumban. A látogató itt áttekinthette a fővárosi tömegközlekedés százötven évét. **Jellemző adat: az évi utasforgalom 1860-ban mintegy ötmillió volt, ma naponta 6,7 millió.** E két adatból kitűnik, hogy mennyit nőtt a fővárosi utasforgalom. Azok, akik itt élnek, s naponta szenvedő alanyai a bel- és a külvárosi forgalomnak, azok, akik autóval, motorkerékpárral, villamossal, metróval — uram bocsá' — kerékpárral közlekednek, a bőrükön (vagy a kerekükön érzik) a nagyváros óriási zsúfoltságát, tudják milyen: helybenjárni — gépkocsival, járművekkel.

Az előbb említett kiállítást a KPM közlekedési főosztály vezetője, dr. Iványi Árpád nyitotta meg, kérdésünkre a következőket mondta a főváros közlekedésének jövőjéről:

— Először is a tömegközlekedésre, ezen belül a metróra költünk minden pénzt. Viszonylag rövid időn belül nagy változások várhatók a főváros közlekedésében. Könnyen előfordulhat az, hogy növeljük a belvárosban a sétálóutcákat, azaz jó néhány helyről kitiltjuk a gépjárműveket. Más utcákban várakozni és megállni tilos táblákat teszünk ki, mindezt azért, hogy a közlekedés folyamatosabbá váljék. Az ezredfordulón feltehetőleg működnek majd az NSZK-ban bevált iránytaxik. A nyolc-tíz fős autóbuszok átmenetet képeznek a busz és a taxi között. A legfontosabb közlekedési eszköz azonban továbbra is a metró marad. Megkezdjük a negyedik metróvonal építését. Ezek a járatok a Hamzsabégi út —Belváros—Kálvin tér—Zugló útvonalon a kilencvenes években indulnak meg. Az ötödik metróvonalunk az ezredfordulóra készül el. Ez Óbudát köti össze Dél-Budával. Addigra talán elkészül az úgynevezett M0-ás autós körpálya is, amely a fővároson áthaladó forgalmat tereli el egy olyan ötvenkilométeres körgyűrűvel, amely ma már szinte minden európai nagyvárosnál megtalálható.

— Az álló személygépkocsik eleve forgalmi akadályt képeznek. Jelenleg az országban több mint egymillió magántulajdonban levő személygépkocsi van, s ennek egyharmada a fővárosban közlekedik, illetve az utcán álldogál. Ezzel kapcsolatban mit terveznek?

— Tényleg csak nagyon vázlatos a terv, de azért ötletként megemlítem: itt a Duna-meder. Ennek szélein, vagy a Duna alatt rengeteg parkolót lehetne építeni. Persze, a díjat is ennek megfelelően kellene szedni; aki a belvárosban állítja le a kocsiját, az azt fizesse is meg!

— Ha már a pénznél tartunk, mi az „ára" mondjuk egy modern felüljárós útkereszteződésnek?

— Például a Baross tér háromszázmillió forintba került, de ha ma építenénk, akkor félmilliárd forint sem lenne elég. Vagy egy egészen kis példa. Egy úgynevezett zöld tábla, amely azt jelzi, hogy merre van Szeged, Debrecen stb. „csak" negyvenezer forintba kerül napjainkban.

— Mi lesz a kerékpárosokkal? Egész Európában szabad utat kaptak, hiszen a kerékpározás egészséges, hasznos, nem szennyezi a környezetet és olcsó.

— A jelenlegi balesetveszélyes fővárosi közlekedés mellett szóba sem jöhet a kerékpáros közlekedés. Jómagam is a kerékpárosok pártján állok, de azt mondom: amíg nem lesznek kijelölt utak, addig ne erőltessük a közlekedés ilyen módját! Azt már a terveink közé iktattuk, hogy ifjú kerékpáros barátaink úgy vihetik a vonaton magukkal kedvelt járművüket, mint egy hátizsákot, személypoggyászként, de a fővárosban élők nem sok új lehetőségre számíthatnak. Várniuk kell addig, amíg eljutunk odáig, hogy kerékpárutakat is építhetünk. S ez bizony eltarthat egy ideig!

Lehetséges, hogy addigra a mi olvasóink ifjúsága is elmúlik?

Forrai G. János
Fotó: Szalay Béla

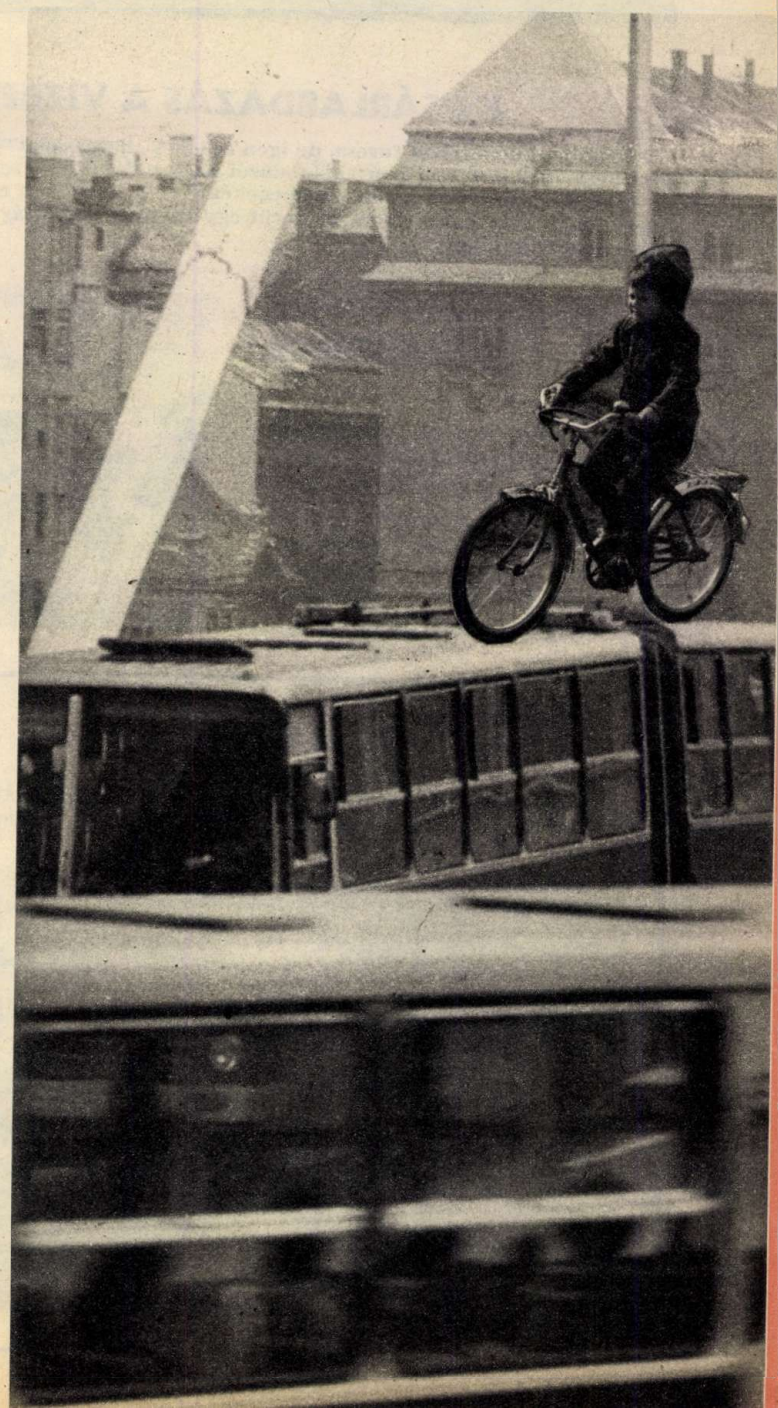

ocsival?

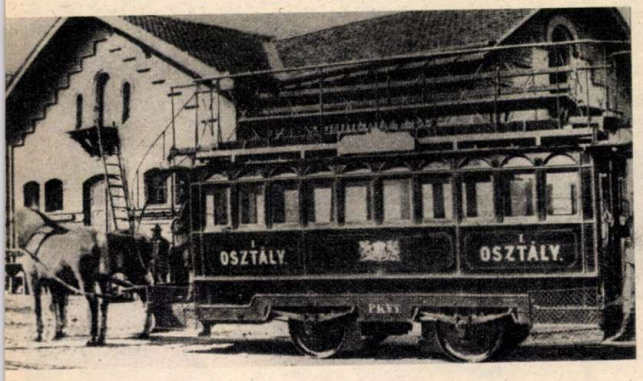

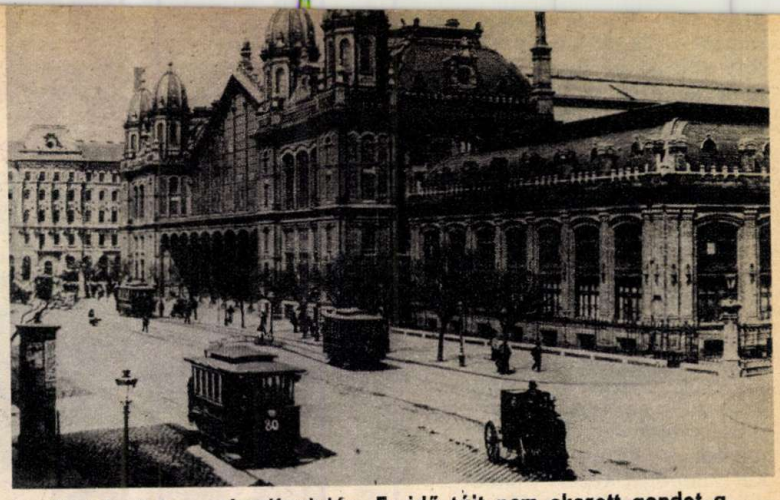

Így közlekedtek a századfordulón. Ez idő tájt nem okozott gondot a járművekkel való megállás, várakozás

VONATON

MAV-tól kapott adatok szerint — 34 785 tanuló váltott utazási bérletet. Csaknem félmilliárd kilométert utaznak. Van aki hetvennyolcvan percet, háromnégy órát és van olyan is, aki szinte minden szabad idejét vonaton tölti. Ott is alszik.

A Békéscsabáról Budapest felé tartó délutáni személyvonaton találkoztunk a hatodikos Hudák Péterrel és Bulaska Péterrel. A szolnoki kisegítő iskolából tértek haza Újszászra. Fáradtak voltak, szívesen szundítottak volna egyet, de nem mertek elaludni, hiszen a két település között csupán néhány kilométer a távolság.

Az egyik kupéban nagy vigalom folyt. Fradi-meccsre igyekvő mezőtúri szakmunkástanulók táncoltak, trombitáltak, sípoltak és „hej-hej-hurrá" kiáltással „bemelegítőt" tartottak.

A vonatnak nem a jókedvű emberek, hanem a fülkékben sunyin meghúzódók, folyosón lopakodók az ellenségei. Azok, akik üléseket hasogatnak fel, fűtőtesteket rongálnak meg, kicsavarják a sehol máshol fel nem használható villanykörtéket.

A kár, amit okoznak, több, mint négymillió forint.

Személyautóinkat milliókban számoljuk, több ezer autóbuszunk van. De a vonat ma is jelentős szerepet játszik életünkben! És ki tudja milyen szerepe lesz holnap?

F. Gy.
Szalay Béla képriportja

Kártyázás.
Időtöltő játék,
izgalom, szórakozás

Enyém a kocsi.
Kevesebben utaznak,
nem olcsó a vonat

Kolompszó!
Bemelegítés a Fradi
mérkőzésre
a vasúti kocsiban

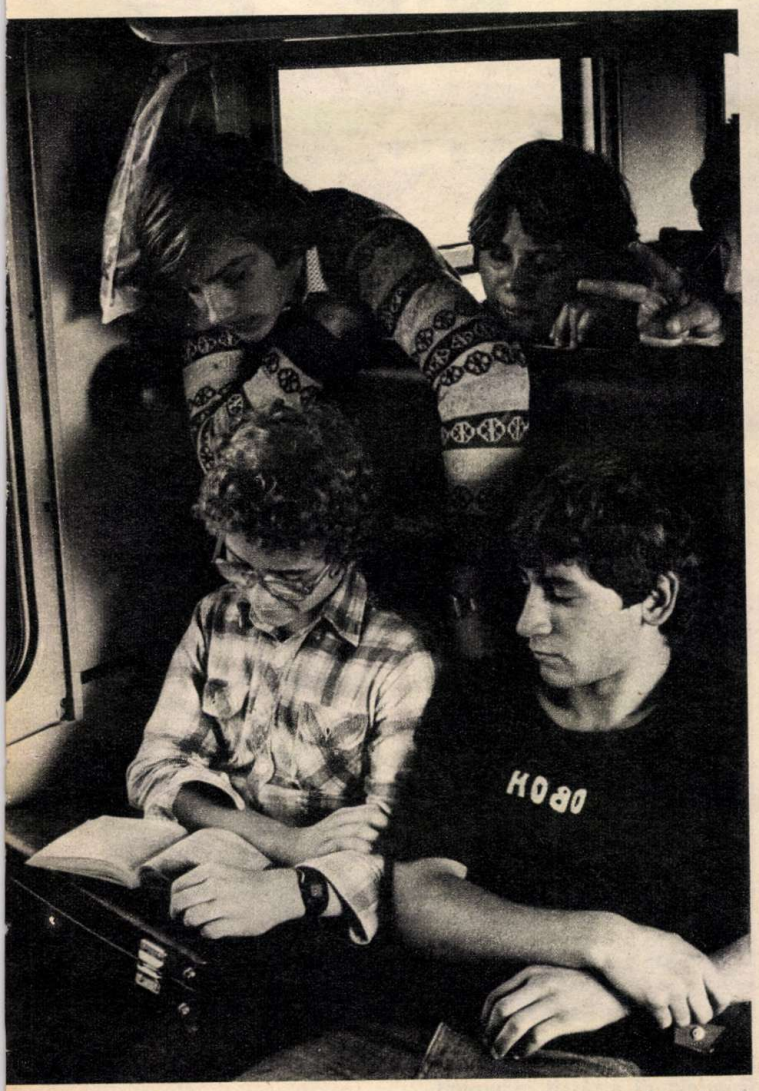

Az idő
olvasással
telik csak igazán...

...és evéssel,
meg egy kis
szundizással

ADY

SÉTA BÖLCSŐ-HELYEM KÖRÜL

(RÉSZLET)

Ez itt a Bence, látod-e,
Szelíd, széles domb s méla lanka,
Tán klastrom állt itt egykoron,
Bence-nap éjén köd-torony
Fehérlik s kong süllyedt harangja.

Ez itt a Kótó, volt falu,
Elsüllyedt vagy turk horda dúlta,
Csupa legendák és jelek.
Itt akartam járni veled
És most gyerünk be a falunkba.

Ez itt a falu, az én falum,
Innen jöttem és ide térek.
Mindszentnek hívják hasztalan,
Mert minden gonosz rajta van,
S itt, jaj, átkos, fojtó az élet.

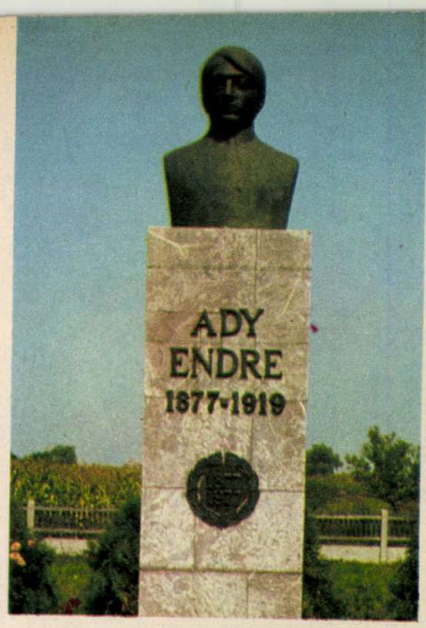

„Költő fekszik a ravatalon...
Ki volt, akit ma ennyien állunk körül, hogy hódolatot adjunk neki, ma, mikor megszűnt minden hódolat minden hatalom megszemélyesítői előtt?...

A forradalom költője, éppen az átalakult világszemlélet szellemi vezére fekszik ravatalon; megilleti őt a lelkeknek minden hódolata, tömjéne és aranya.

Embertestvérünk fekszik itt, akinek egész élete abban telt el, hogy ő sírta el a mi bánatunkat, ő átkozta el a mi átkainkat. Ő szerette helyettünk az emberiséget, s ő szenvedett érettünk az emberektől.

Emlékezzünk Ady Endrére, emeljétek fel az ő igéit, és hajtsátok végre az ő életének törvényét!"

(Móricz Zsigmond gyászbeszéde Ady ravatalánál)

***Született: 1877. november 22-én, Érdmindszenten. Meghalt 1919. január 27-én, Budapesten.**

Az Ady család nem tartozott sem a felső, sem pedig az alsó népréteghez. Nemzetes kisúri familia volt. A szoba berendezése is erre utal

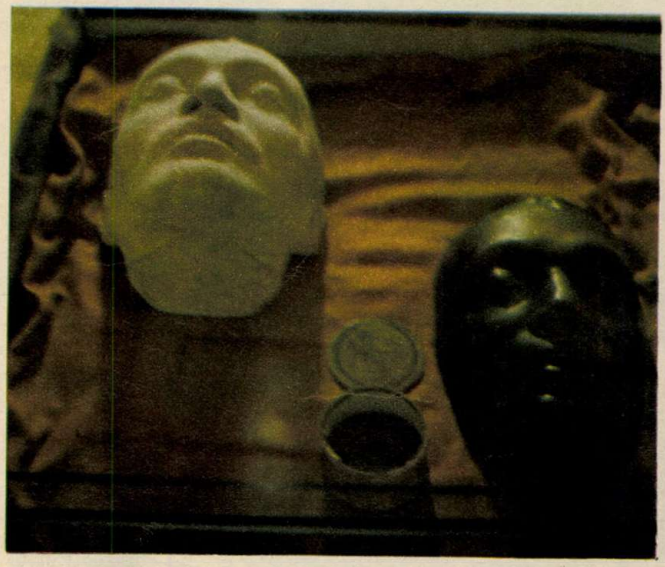

Életét nagyvárosokban élte. Gondolatait, érzéseit, indulatait, szenvedélyeit, költői programját azonban haláláig átszőtte a szülői ház indíttatása

Fotó: Gaál Zoltán

AZ IDŐ LEVELEI

Dr. Petrikovics László, szerencsi fogorvos negyven éven keresztül gyűjtötte a képeslapokat. Nem sokkal halála előtt, 1968-ban több, mint négyszázezer darabot adott át a Zempléni Múzeumnak. Kívánsága csak annyi volt, hogy a gyűjtemény mindig Szerencsen maradjon.

Képeslapok. Az idő levelei. Lehullanak, persze hogy lehullanak, de ha lehajolsz értük és összegyűjtöd őket, szemed elé terítik a világot, odavarázsolják elmúlt idők hangulatát, mert a képeslapok egy-egy időszak kortörténeti dokumentumai is. Azt hiszem, érdekes dolgot közlök veled, ha elárulom, hogy a leningrádi után a szerencsi múzeumban őrzik Európa második legnagyobb képeslap-gyűjteményét. A minap odautaztunk és megkerestük az ütött-kopott házat, amelyben ideiglenesen meghúzódik a múzeum, s benne a hatszázötvenezer lapból álló gyűjtemény.

– Egyelőre szűkösen vagyunk – mentegetőzött Falusi József múzeumigazgató –, de ha elkészülnek az építők a szerencsi vár helyreállításával, lesz helyünk bőségesen. A képeslap-gyűjtemény is tágas és méltó teret kap.

A fiókos tárlókban tájak, emberek, városrészek, épületek, falvak, növények, állatok fotói sorjáznak... és töménytelen színészportré (!) világ- és honi sztárok, akik valaha éltek és akik napjainkban élnek.

Összevissza kapkodtunk, hol ezt, hol meg amazt a fiókot húzgálva (az időzavar teszi az embert ilyen szertelenné), ám felszínen tapogatózó kíváncsiságunk csak addig tartott, amíg a múzeumigazgató át nem hívott bennünket a kiállítóterembe, ahol időrendi és téma szerinti tálalásban nézhettük végig a gyűjtemény legszebb, legértékesebb darabjait. Itt tudtuk meg, hogy Magyarországot 1896-ig kizárólag külföldi, főként német és osztrák kiadók látták el idegen nyelvű képeslapokkal. Hazánkban csak a honfoglalás ezeréves évfordulóján kezdődött el a képeslapgyártás, aminek első rajzos termékei életképeket mutatnak be a magyar történelemből.

A XIX. század utolsó évtizedeiből valók azok a város- és faluképeket idéző lapok, amelyek kezdetben grafikai eljárással készültek. Eredeti fényképekről sokszorosított levelezőlap csak a századfordulón jelent meg, de azóta se szeri, se száma!

A képeslapok jóvoltából velünk maradnak rég lebontott (vagy lerombolt) házsorok, rég elfelejtett arcok... Blaha Lujza mosolya, Fedák Sári hetyke fejtartása, Bajor Gizi sejtelmes tekintete. Erzsébet királynő sötét hajkoronával keretezett szomorúsága, s mind közül a legszebb, a legtisztább: a néprajzi vonatkozású lapokon fölsejlő arc, a nép arca.

Különös élmény betekinteni a hatalmas gyűjteménybe, hisz a képeslapok nemcsak láttatnak, beszélnek is. Évfordulókról, szokásokról, közízlésről, háborúról, újjáépítésről, boldogságról, szerelemről, bánatról... Szóval az életről.

Magyar Katalin

Gyakorlás a földön, a térd hajlításával kell a leereszkedést megkezdeni, hogy a talajfogás minél ruganyosabb legyen

A felfújható gumiruha nagyon hasonlít az ejtőernyősök „szereléséhez", a ruha rendkívül bő, a beáramló levegőtől felpuffad, ez segíti a „lebegőt", hogy a levegőben maradjon

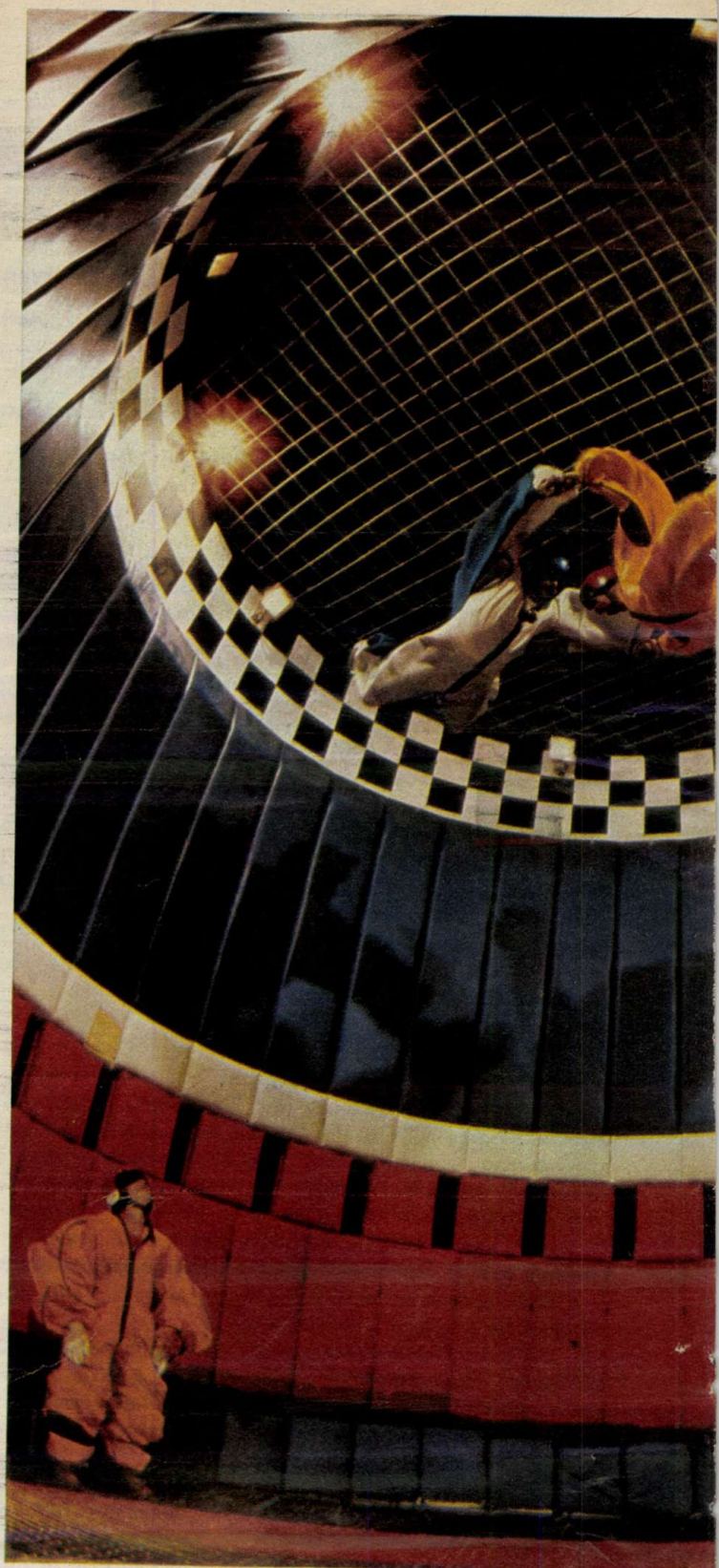

LEVEGŐVEL LEBE

Nehéz elképzelni, milyen érzés repülni szabadon. Még azok is alig tudják elmondani, akik megpróbálták.

— Ez semmihez sem hasonlítható — mondja a kanadai, tizenhárom éves Piere St.-Germain, akinek az édesapja tervezett egy épületet, amelyben az emberek valóban szárnyak nélkül repülnek. A Quebec tartományban levő St.-Simon-de Bogot városka nevezetessége az „Aerodium", ami lényegében nem más, mint egy szélalagút. Olyasmi, mint a repülőgépgyárakban van, amelyekben kipróbálják, hogyan hat a légáramlás a repülőkre. Csakhogy az „Aerodium"-ban ez a szélalagút függőleges. Az úgynevezett „repülő szoba" alatt egy DC—3-as repülőgép motorjára kapcsolt óriás ventillátor kavarja fel a levegőt, amely átáramlik a fémrácsból levő padlón. A levegő sebessége eléri az óránkénti 153 kilométert.

A látogatók, a repüléssel próbálkozók először is felfújható védőruhát kapnak. Ez az „öltöny" szinte a megszólalásig hasonlít az ejtőernyősök öltözékéhez, de roppant bő, lötyögős.

Közel a csúcshoz, a „páros-lebegés” már a legnehezebb gyakorlat, a piros csík 2,5 méter magasságot jelez, a kockás sáv már 6 métert jelöl

Az oktató rádióval is segíti a kezdőt, hogy biztonságosan elsajátítsa a szükséges mozgásokat, amelyek nélkül nem tudna a levegőben maradni

Felszállás. Az oktató egy új tanulót bocsát a levegőáramba, a ruhája azonnal felpuffad

LEVEGŐVEL LEBEGŐK

Amikor a gyorsan mozgó levegő beáramlik a ruhába, az felpuffad, s viselőjét fenntartja a magasban. A védőöltözet további tartozéka a sisak, a védőszemüveg, a kesztyű, a gumitalpú cipő, a könyök- és térdvédő.

Az öltözködés után kezdődhet a tanulás. A kezdők gyakran „lecsúsznak" a légoszlopról, de egy-két jó tanács után hamar megértik, mit kell tenniük, hogy önfeledten lebegjenek. A legfontosabb, jól kitárni a végtagokat és mind a négyet egyszerre mozgatni. A legtöbb ember néhány perc elteltével egészen otthonosan mozog a levegőben — hat méter magasban. Lejönni sem boszorkányság, csupán össze kell zárni a végtagokat. Pusztán arra kell ügyelni, hogy az ember ne hirtelen mozdulatokat végezzen, hanem nyugodtan, megfontoltan manőverezzen. Egyébként akkor sincs baj, ha netán egy „szárny nélküli repülő" nekimenne a falnak, vagy leesne a földre. Szinte meg sem érezné, hiszen a drótháló-padló ruganyos, a falakat párnák borítják.

A különleges termet sokan keresik fel, köztük ejtőernyősök is. Mint mondják, olyan érzés itt lebegni, mint amikor késleltetett nyitású ugrást hajtanak végre. Csak jóval veszélytelenebb.

— Ez is volt a célom — mondta az „Aerodium" alkotója, Jean St.-Germain, aki valaha ugyancsak ejtőernyős volt. — Ezt az érzést akartam mindenkinek, a gyerekeknek is hozzáférhetővé tenni — kockázat nélkül.

Sokáig fontolgatta a gondolatot, aztán nekiállt és megtervezte az épületet. Tizenöt nap alatt. Érdemes lenne talán nálunk is megpróbálkozni valami hasonlóval.

B. F.

Fotó: National Geographic World

KEDVES ISMERŐS:

„KARCSÚ" ÓLOMSÚLYÚ

Bécsbe, 1981-ben a Világ Kupa záró gálaversenyére már világcsúcstartóként és világbajnokként érkezett. Mégis olyan egyszerűen jelent meg, méretei ellenére is olyan szerényen viselkedett, mint egy kisdiák. Bár inkább egy csendes, jóságos mackónak látszott. Angyali nyugalommal viselte el a szenzációhajhász újságírók rohamát, a csinos lányok csodálkozását, a kíváncsiskodók zaklatását. A luxusszálloda forgatagában, a vendéglátók által összeállított zsúfolt városnéző program egyes állomásain még zavarba is jött. Este a versenyen viszont már a dobogó hajolt meg a nagyság előtt, 180 kilós szakítógyakorlata után ugyanis a versenydobogó nagy reccsenéssel, majd elnyúló sóhajjal beszakadt alatta, amint a súlyt visszahelyezte a földre.

– Van-e példaképe annak a súlyemelőnek, aki a legtöbb versenytárs és leendő emelő szemében maga a példakép? – kérdezte valaki.

– Igen! – mondta átszellemülten az emberi méretű óriás. – David Rigert, a sportág mindenkori legnagyobbja. Tüneményes versenyző volt. Őt szeretném egyszer utolérni!

Második találkozásunkkor a frunzei öltözőben kerestem fel, a Druzsba Kupa ólomsúlyú (110 kilogrammnál nehezebbek súlycsoportja) versenyei előtt. Meglepő volt a nyugalma, magabiztossága és az a kedélyessége, ahogyan a betolakodó vendéget fogadta, és ahogyan eltársalgott a vetélytárssá előlépett jó baráttal, a szintén szovjet-ukrán Taranyenkóval.

Aztán három fantasztikus új világcsúcsot állított fel, lenyűgözően versenyzett, és bebizonyította, hogy nemcsak a világ legerősebb embere, hanem a legjobb súlyemelője is! 123 és fél kilós testsúllyal versenyzett. Ahogy megállt a súlyzó előtt, elcsendesedett a nézőtér! Nemcsak a mázsákkal hadakozó erőművészt látták benne, hanem a csodálatos alakú, széles vállú, karcsú derekú, izmos férfit. A szakításban (egyetlen felfelé irányuló mozdulattal kell a fej fölé rántani a súlyt) 197 és fél kilogrammig jutott.

A lökésben (a felvett súllyal fel kell állni, majd ebből a pozícióból kell azt a fej fölé lökni) 252 és fél kilogrammot emelt a feje fölé Piszarenko. Ez az összetettben 450 kilós világcsúcsot jelentett! A következő súly 258 kg volt, ez már lökésben is új világcsúcsot jelentett. A csodálatos Tolja a közönség tomboló lelkesedése közepette ezt is teljesítette. Két legyet ütött egy csapásra: világcsúcs lökésben és összetettben is. Ez utóbbiban már 455 kg!

Piszarenko, aki 185 cm magasra nőtt, testsúlya 117 és 125 kg között mozog, aki atletizált, úszott, tornázott, birkózott és még mindig 320 centimétert ugrik helyből távolba, hármasugrásban pedig 10 méter 60 centire „röppen", aki ma is szívesen röplabdázik vagy teniszezik, nézni viszont az ökölvívókat, birkózókat, jégkorongozókat, rögbizőket szereti, aki szívesen hallgatja az orgonamuzsikát és Jack London a kedvenc írója, még egyszer előjött a frunzei dobogóra! A szinte teljesíthetetlennek tűnő 265 kiló kilökésére vállalkozott. Felemelte az irdatlan súlyt, de aztán kiugrott alóla! Mosolya viszont azt sejtette, nincs messze az idő, amikor a legjobb ólomsúlyúak ezzel a súllyal is megbirkóznak.

Azóta Piszarenko megnyerte a ljubljanai világbajnokságot is, a világcsúcsot szakításban 202 és fél kilóra, lökésben 258 és fél, összetettben 457 és fél kilóra javította. Edzésgyakorlatok során guggolt már 3 mázsával és elemelte a földtől a 350 kilogrammot! Hetente tízszer edz, öt napra elosztva. A hétvégi összeadásnál általában kijön, hogy 140–150 tonnát mozgat(ott) meg. Tizenhat éves korában, nyolc esztendővel ezelőtt kezdett emelni. Akkor 67 kiló volt a testsúlya és 170 kg a legjobb eredménye.

A Magyarországon megjelenő szovjet sportlapból megtudhattuk, hogy tizenhét esztendeje ismeri feleségét, Valentyinát. A kislány, akivel első osztályos kora óta egy padban ült, mindjárt megtetszett neki – örökre. Tolja cipelte Válja táskáját, a kislány pedig a sportolás miatti kényszerű mulasztásokat segített pótolni a fiúnak. Válja azóta rádióvillamossági technikus, Anatolij katonatiszt és pedagógusnak készül. Van egy kisfiuk, Vlagyiszlav.

Érdekes, hogy a 165 kilós amerikai Paul Anderson versenyzése óta szinte természetes, hogy a legnehezebbek súlycsoportjában a legjobbaknak súlyosnak kell lenniök.

Piszarenko fellázadt a hagyományos felfogás ellen. A lille-i és a ljubljanai világbajnokságon is könnyebb (123–124 kg), karcsúbb, arányosabb volt valamennyi ellenfelénél. Franciaországból hazatérve Kijevbe, három hónapig nem nézett a súlyzók felé. Futott, ugrott, síelt – és nyolc kilót fogyott.

– Ha a győzelemhez és a csúcsokhoz át kell lépnem a 130 kilót, akkor inkább abbahagyom a súlyemelést – mondta Anatolij.

– Milyen érzés a világ legerősebbjének lenni? – kérdezte tőle Dobor Dezső, a Magyar Televízió munkatársa.

– Számomra nagyon csendes. Nem csinálok belőle nagy ügyet. Imádok versenyezni, és külön öröm, hogy mellette ilyen eredményekre is képes vagyok. – Ez volt Anatolij Piszarenko, a szovjet óriás válasza.

NOVOTNY ZOLTÁN

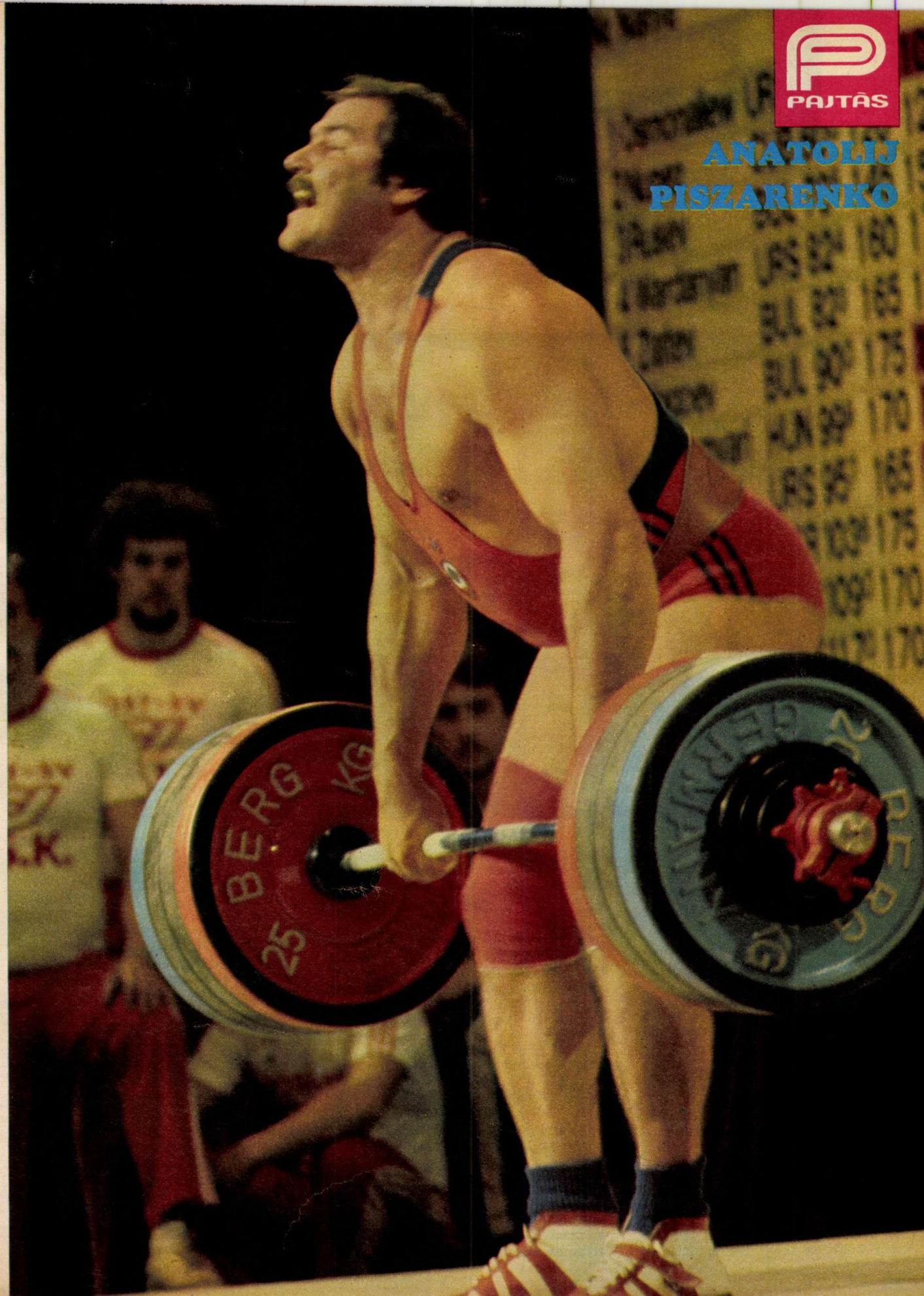
PAJTÁS
ANATOLIJ
PISZARENKO
25 BERG KG

A KFT A KLUB ÉS A KÖRÍTÉS

— Hát akkor... miről beszélgessünk? — kérdezi Márton András, a KFT dobosa, miközben lezseren elhelyezkedik egy fűtőtesten.

— Talán a KFT-ről, meg mondjuk a klubról, és a körítésről.

*

— Túl sokat foglalkoznak már velünk...

Elmosolyodik.

— Talán, mert mindig szolgáltok valami újdonsággal.

— Hát, igyekeztünk. 1981-ben alakultunk meg a Józsefvárosi Klubban. Innen később kitették a szűrünket, átköltöztünk hát a Szkénébe. Itt kezdtünk aztán komolyan dolgozni. Még azon a nyáron — nagy örömünkre — felléphettünk az LGT balatoni turnéján előzenekarként, sikerrel — mert egyszerűen nem buktunk meg! Szereztünk egy kis rutint nagyszínpadon. Utána... ja, igen: összehoztuk gyorsan azt a bizonyos Bábu vagy című számot. A Bornai Tibi anyukája erősködött, hogy adjuk be a Tánc- és Popdalfesztiválra. Hát megtettük és — jól tettük! Ezután Bódi Magdival dolgoztunk együtt egy nagyon rövid ideig. Végül még valami: volt egy műsorunk a Szkénében, mi is szerettük és azt hiszem, a közönség is.

— Hová tűnt rólatok a hófehér maszk?

— Végleg levetettük. Már nagyon sokszor elmondtuk, nem köteleztük el magunkat semmiféle irányzat és külső megjelenés mellett, mi magunk sem kívánunk bábuk lenni!

— Hirtelen emelkedtetek magasra. Nem féltek a „hulló csillag" sorstól?

— Nem. Sok újat rejt még a KFT „szelencéje".

— Milyen érzés volt egyik napról a másikra tapasztalni, hogy léptennyomon megismernek az utcán?

— Köszönöm kérdésed: igen jó érzés... — nevet. — Legalább öregkoromban lesz mit mesélnem az unokáimnak!

— Valamit azért árulj el abból, mi mindent is rejt a „szelencétek".

— Most fejeztük be a Krőzus-opera forgatását, amely egy tévéfilm lesz. Mi a zenét tálaljuk hozzá. A többiről Dusánt és Kenyeres Gábort kérdezd. Ezenkívül készülünk az új műsorunkra. A „Szeretetre méltóak", egy végzős kirakatrendezőkből álló csapat tervezi hozzá a jelmezt, a színpadot, szóval a külső dolgokat.

— Úgy hallottam, hogy...

— Igen, igen. Néhány hete megkeresett bennünket Szalóki Károly, a Lágymányosi Közösségi Ház vezetője, hogy hozzunk össze egy jópofa klubot. Mivel többször figyelmeztettek minket, hogy mostanában keveset lépünk színpadra, s ezért szét fog széledni a közönségünk, örömmel kaptunk az alkalmon. Minden hónap első csütörtökjén összejönnénk mi, zenészek — KFT, GM 49 stb. —, és a srácok, a közönségünk, közös zenéléseket csapnánk, zenés filmeket vetítenénk. A célunk az, és vitákat rendeznénk. A célunk az, hogy minél több rendhagyó programmal összefogjuk valahogy a fiatalokat, akiket érdekel, amit csinálunk.

Érdekelt, hát elmentem az első klubnapra. Nehezen bukkantam rájuk a Kőrösi utcában. Két markos legény állt a kapuban, hosszú magyarázkodás után engedtek csak be. „Üzenjük a srácoknak, hogy 300 helyett 350 fő..." A teremben már elkezdődött a show... Lemaradtam a diaporáma-bemutatóról, de a KFT színpadra lépését elcsíptem. Smink nélkül, lila és piros reflektorfényben, magabiztos önbizalommal álltak a közönség elé. A közönség: csupa tüskehajú, szegecses dzsekijű alak. A magyar punkok. Táncoltak, ugráltak, testük lassan átvette a zene lüktető ütemét. A magyar punkok. Ugyanazok a figurák, akik már nemegyszer bemocskolták riporterek és újságírók előtt a KFT muzsikáját.

Vajon őket várták ide...?

Ruszkai Nóra
Fotó: Karasz Lajos

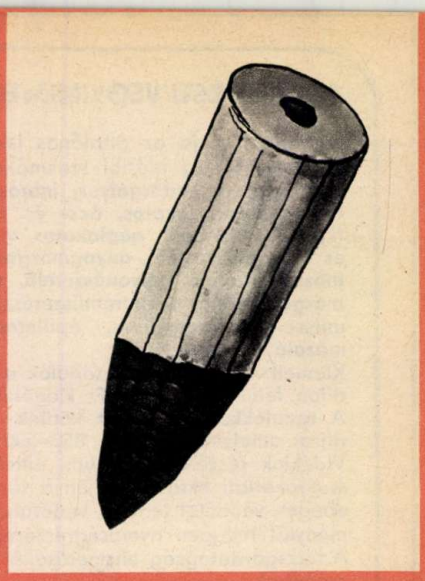

CERUZA-VÉGEK

Dallos Jenő karikatúrái

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését az alábbi szakmákra: **általános vegyianyaggyártó, esztergályos, marós, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, ács- és állványozó, kőműves (kiemelt szakmák), géplakatos, vegyigépszerelő, gáz- és vízvezetékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, dízelmozdonyszerelő, felvonószerelő, villanyszerelő, villamosgépszerelő, elektroműszerész, irányítástechnikai műszerész, üvegműves, épületasztalos, szobafestő-mázoló és autószerelő.**

Kiemelt szakmákban a tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200,– Ft kiegészítést kapnak.

A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, amelynek összege 250–500 forintig terjed.

Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt térítést, védőruhát, tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak.

A törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk.

Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőséget nyújtanak a vállalat sportszakosztályai.

A szakmunkásvizsga letétele után a vállalat a továbbtanulni szándékozókat támogatja.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a BUDAPESTI VEGYIMŰVEK személyzeti és oktatási osztályán (1097 Budapest IX., Kén u. 5. Telefon: 277-275)

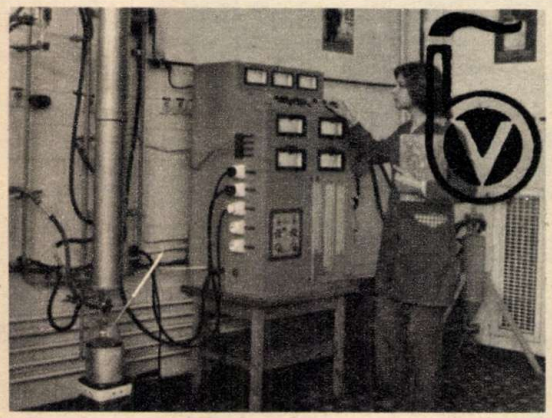

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni!

A következő szakmákat választhatjátok: szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A képzési idő 3 év.

AMÍG TANULSZ, biztosítjuk a kollégiumi elhelyezést, a korszerűen felszerelt tanműhelyt, a tanulmányi ösztöndíjon felül, szakmától függően 250—500,— Ft-ig társadalmi ösztöndíjat, napi 3,— Ft térítésért ebédet, nyereségrészesedést, üdülést balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN továbbtanulhatsz.

Munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatást kapsz.

Modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség vár rád.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. — 1904. Telefon: 401-562

MHD, Tiszafüredi gyáregység, Tiszafüred. Telefon: 53.

MHD, Balatonfüredi gyáregység, Balatonfüred. Telefon: 525.

MHD, Váci gyáregység, Vác, Derecske dűlő. Telefon: 223.

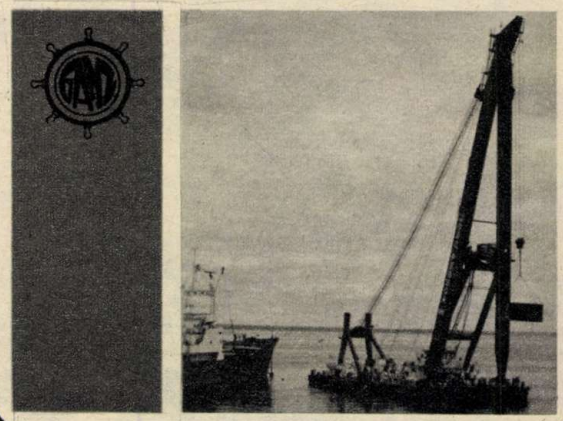

FIATAL LÁNYOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK

az Újpesti Gyapjúszövőgyárba 1983. szeptember 1-én induló tanévre **fonó-szövő** szakma megszerzése céljából.

Felvételi követelmény: a 14 éves életkor betöltése, általános iskolai végzettség.

Tanulmányi idő: 3 év.

Az I. osztály I. félévében a tanulmányi ösztöndíj: 320 Ft.

A II. félévtől a tanulmányi eredménytől függően: 320–500 Ft.

Társadalmi ösztöndíj havonta: 500 Ft.

Kiegészítés havonta: 200 Ft.

Jövedelempótlék havonta: 190 Ft.

Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, iskola- és munkaköpenyt biztosítunk, és havonta egyszeri hazautazás esetén költséget térítünk.

A tanulók a teljes ellátásért napi 3 Ft-ot térítenek.

A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet: Újpesti Gyapjúszövőgyár
személyzeti osztály
1045 Bp. IV., Berni u. 1.

Ha az idő jó barátod...

Shakespeare-t, az angolok nagy drámaíróját felkereste egyszer egy ember. „Mester – így szólt hozzá –, ön rengeteget dolgozik. Drámákat ír, szonetteket költ, színházat vezet, olvas, utazgat. És mégis nyugodt, megelégedett ember. Hogyan lehetséges ez? Önnek biztosan van valami titka..."

– Titok? – vágott közbe a drámaíró. – Egyszerűen csak ennyi: nekem jó barátom az idő!

*

– Mit gondoltok, lehetséges jó barátságot kötni az idővel? – kérdeztem a pesti Münnich Ferenc utcai iskola néhány tanulójától.

– Feltétlenül – kezdte **Szikszai Attila.** – Amióta be tudom osztani a szabad óráimat, úgy érzem, jó barátom lett az idő. Már a csellengő félóráimat is hasznosítom. Például: metrón jövök reggelenként az iskolába. Régebben csak álltam, semmire sem gondoltam. Nemrégen elhatároztam, hogy a sarokba húzódva egy vagy két leckét átismételek. Nem volt könnyű hozzászokni, de most már megy. Azóta... mintha nyugodtabb lennék a feleltetéskor. Az idő még ennél is több segítséget adhat az embernek. Munkára serkenthet. Ismét egy példa: elhatároztam, hogy márciusban a magam forintjain vásárolok egy biciklit. Azóta nálunk sem az üres üvegek, sem a kiolvasott újságok nem foglalják fölöslegesen a helyet. Azelőtt akkor is vettem fagyit, csokit, cukorkát, amikor már torkig voltam az édességgel. Mostanában csak néhanapján. Magam sem hittem el: ilyen gyorsan lehet az ember takarékos?

Kovács Jutka is messziről, Hűvösvölgyből jár a belvárosi iskolába. Azt mondja, ha az ember figyelmes, akkor az utazgatáskor akár öt vagy tíz percet is megtakaríthat. A buszok ugyanis percnyi pontossággal indulnak, s aki ezt jól bevési az agyába, annak nem kell hosszú ideig ácsorogni a megállóban. Jutka a percek megtakarításával minden reggel kitakarít egy szobát.

Berényi Péterék a szabad szombatjukat a kocsi lemosásával kezdik. Az első alkalommal négyszer vagy ötször kellett felmásznia Petinek a hatodik emeleti lakásba, mert vagy ez vagy az az eszköz, szerszám maradt fönt. A következő szombaton már így kezdte a papa: „Gondoljuk csak végig, mi mindenre lesz szükségünk! Vigyünk le mindent egyszerre. Elvégre az időnkkel és a saját energiánkkal is takarékoskodnunk kell!"

Bíró Istvánék négyen vannak a családban.

– Mi szombat délelőtt beosztjuk magunk között a házimunkát. Anyu mos, apu főz, a testvérem és én takarítunk. Így azután a délutánt és a vasárnapot kedvünk szerint tölthetjük el. Én úgy gondolom, hogy nem csupán az idővel takarékoskodunk. Anyu válláról vesszük le a terhek zömét, s az ő öröme mindennél többet ért számunkra.

*

Már e néhány mondatos vélemények is azt bizonyítják: érdemes jó barátságban lenni az idővel. Mégiscsak igazuk van az angoloknak: „The time is money", az idő – pénz.

F. J.

A takarékosságról

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége és az Országos Takarékpénztár Tanulók Takarékpénztára közös pályáztot hirdet a takarékosságot szívükön viselő úttörők részére.

Pályázhattok...

1. ...önálló tervezésű és bármilyen anyagból (például: keménypapírból, fából, agyagból) saját kezűleg elkészített perselyel;

2. ...a takarékosságot szemléltető színes, rajzos plakáttal (amelynek a nagysága 35 × 50 centiméteres);

3. ...egy gépelt vagy két kézírásos oldal terjedelmű történettel, amelynek a címe ez lehet: „Nem ért váratlanul – takarékoskodtam!;

4. ...takarékosságról szóló forgatókönyvvel, amelyből egyperces film készíthető.

A pályamunkákat **1983. április 15-ig** kell beküldeni a lakóhelyi vagy a legközelebbi OTP-fiók címére. A műveket szakzsüri értékeli.

A legjobb hatvan pályamunka készítői 1983 nyarán meghívást kapnak a Magyar Úttörők Szövetsége csillebérci táborába.

Jó munkát kívánunk minden pályázónak!

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év.
A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.
Az utolsó évben már teljesítménybér!
Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóban, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

PATEX

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1983/84-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező LÁNYOKAT fonó, szövő, kötő, FIÚKAT textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.
FELVÉTELI VIZSGA NINCS!
Tanulmányi idő 3 év.
Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően, fonó- és szövőtanulónak 350—700,— Ft, kötő- és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550,— Ft havonta.
JUTTATÁSOK: vidéki fonó-, szövő- és kötőtanulóknak havi **500,— Ft,** budapesti tanulóknak havi **450,— Ft,** textilipari gépszerelő tanulóknak **250,— Ft** vállalati ösztöndíjat fizetünk — a nyári szünidőre is.
Kollégiumi elhelyezését minden vidéki tanulónak biztosítjuk, teljes ellátással, munkaszüneti napokon is.
Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosit.
Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.
Szakmunkásvizsga után a kereset **3500—4500,— Ft.**
Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk, havi **100—160,— Ft-ért.**
Továbbtanulásra lehetőséget adunk.
Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.
Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

CÍM:

BUDAPRINT BUDAPEST

PNYV Kelenföldi Textilgyár
személyzeti-oktatási osztály
Budapest XI.,
Budafoki út 111—113.
— 1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

HOZZÁNK JÖSSZ? JÓL JÁRSZ!

Az 1983–84-es tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.
Tanulmányi idő 3 év.
Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.
Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.
A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.
A szakmunkásvizsga után szövő munkakörben bérbesorolástól függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8–15 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

PATEX

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően 350–550 Ft

Ösztöndíj-kiegészítés: 190 Ft. Teljes ellátás és elhelyezés kollégiumban havi 210 Ft-ért, tankönyv és munkaruha díjmentesen. Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 4000 Ft-tól 4500 Ft-ig.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 16 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék vagy 693-847.

JÓL JÁRSZ,
HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft-ig mehet!
Az 1983 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.
Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény: díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés, havonta 500 Ft szociális ösztöndíj, 320–700 Ft tanulmányi ösztöndíj.
Válassz gyáregységeink közül!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
- Lőrinci gyára
  Budapest, Gyömrői út 85–91. – 1183;
- Újpesti Cérnagyár
  Budapest, Váci út 91. – 1044;
- Kaposvári gyár
  Kaposvár, Jutai u. 6. – 7400;
- Miskolci gyár
  Miskolc, József Attila u. 21. – 3527;
- Váci gyár
  Vác, Vám u. 1. – 2600

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.
Kérésre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

Tanuljatok olyan szakmát, amellyel felnőttkorban megkönnyítitek a saját otthonotok megteremtését.

Ebben nyújt segítséget a Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat, amely az 1983–84-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, bádogos. Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték és a 16. életévüket még nem töltötték be.
Tanulmányi idő 3 év, felvételi vizsga nincs.
Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. A vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezés biztosításával. Havi 250–500 Ft-ig társadalmi ösztöndíjat is fizetünk a tanulmányi ösztöndíjon kívül.
Jelentkezni, érdeklődni lehet a személyzeti osztályon (Budapest IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.).

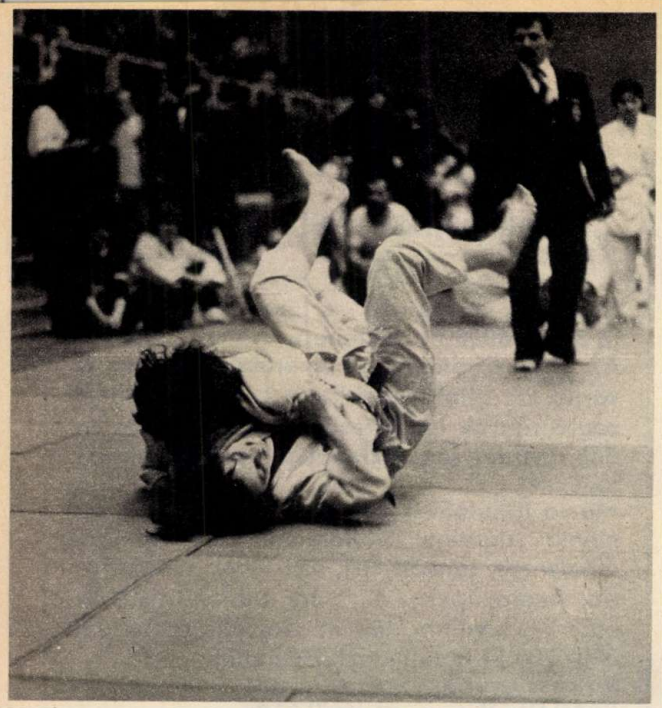

NŐI CSELGÁNCS AZ OLIMPIÁN?

Az első női pilóta felszállása világra szóló szenzáció volt. Valóságos csodának számított, hogy egy törékeny asszony még törékenyebb repülőgépén a magasba emelkedett. Mindez a századelő krónikája. Ma már egyáltalán nem csodálkozunk azon, ha egy nő szuperszonikus gépet vezet, de még akkor sem, ha űrexpedíció tagja...

A cselgáncs kemény és férfias sportág. Úgy gondolnánk, hogy ez igazán nem nőknek való. Törékenyebb alkatukkal, érzékenységükkel, gyengédségükkel hogyan is nézhetnének farkasszemet egymással, hogyan is hajthatnának végre egy sikeres dobást?! Pedig a Bp. Spartacus Szentkirály utcai terme erősen hasonlít ama bizonyos pilótakabinhoz, már ami az erősebb nem egyeduralmának megdöntését illeti. Kiáltások, villámgyors mozdulatok, a tatamin (cselgáncs küzdőtér) csattanó, fehér judó-ruhába bújt testek. Az első látásra zűrzavarosnak tűnik minden, de az alaposabban szemlélődő idegen hamar rájöhet, hogy itt nagyon is szervezett, kemény munka folyik. Száznál is több versenyző gyakorol egyszerre. Elszántan dolgozik a négyévesek csoportjától a felnőttekig mindenki, köztük harminc-öt lány is.

A dolog 1970-ben kezdődött egy önvédelmi tanfolyammal, amelyre nők jelentkezését is elfogadta az egyesület. Ahogy teltek a napok, rájöttek a lányok, hogy nem is olyan nagy ördöngösség ez a judo, s megkérték az edzőket, hadd járjanak akkor is a foglalkozásokra, ha már befejeződött a tanfolyam.

— *Én is a kezdet kezdetén kerültem ide* — meséli

A lányok szívósak, kitartóak, szeretik a küzdelmet. Bár...

...inkább technikájuk pontosságában, kidolgozottságában bíznak

Bajai Viktória, a cselgáncsozó lányok csoportjának „veteránja". — *Mindig a fiúkkal edzettünk, külön foglalkozásunk nem is lehetett volna, hiszen a dolgot akkor még félig-meddig titokban kellett tartanunk. Valamelyik lapban felmerült a női cselgáncs kérdése, de az orvosok arra intették a lányokat, nehogy ezt a sportágat válasszák. Nekem is volt már jónéhány sérülésem, de a legkomolyabbat nem a tatamin szereztem. Még kézilabdáztam, amikor az egyik mérkőzésen egyszerűen leütöttek, méghozzá úgy, hogy az eszméletemet is elveszítettem. Titkárnőként dolgozom, s tudják rólam a munkatársaim is, hogy judózok. Eleinte furcsának tartották, de mára már megszokták, megbarátkoztak vele.*

Az egyesület nem tudott sokat segíteni, de nem is akadályozta meg, hogy az edzéseket látogassák a lányok. Úgy gondolták, járhatnak a hölgyek, amíg elszántságukból, akaraterejükből futja. Később azonban mégis oda kellett figyelnie a vezetőségnek a cselgáncsozó lányokra. A Bp. Spartacus női csapata ugyanis 1974-ben az NDK-ban megnyerte egy nemzetközi viadal csapatversenyét. Ez fordulópontot jelentett, azóta már huszonnégy hazai egyesület felkarolta a női cselgáncsozást. A legfelsőbb hivatalos sportszervek még nem foglaltak állást, a női szakosztályok működését azonban ez nem zavarja.

— *Éppen ezért nincs is igazolásunk* — mondja a tizennégy éves *Csákó Erika*, az egyik legtehetségesebb versenyző. — *Hivatalosan nem ismernek el bennünket, pedig azt hiszem, hogy a női cselgáncs gondolatával már mindenki megbarátkozott. Apu is, pedig kezdetben ellenezte. Persze, ő is cselgáncsozott, s egy idő után már kifejezetten örült is neki, hogy ezt a sportágat választottam. Ha most jönne hirtelen egy tiltó intézkedés, nem is tudom, mihez kezdenék. Annyira szeretem a tatami világát, ha úgy alakulna, akár hivatásos versenyző is lennék. Csodálkoznak is ezen a suliban a többiek, de hát minden embernek megvan a maga szenvedélye.*

Már Európa valamennyi országában elismerték hivatalosan a női cselgáncsozást, hazánkban még nem, de a Bp. Spartacus már az utánpótlás-nevelésre is gondolt.

— *A szüleim hoztak le az első edzésre* — magyarázza a kilencéves *Erdősi Napsugár*. Most fejezte be az edzést, zilált, szőke hajfürtjei a szemébe lógnak. — *Egy éve cselgáncsozom már, megszerettem ezt a sportágat. Talán csak egy dolog van még, amit szívesebben csinálnék, az pedig a balett. Tudom, látszatra pontosan az ellenkezője a judónak, de a két dolog jól kiegészítené egymást. Az edzésekre, bár messziről járok, nem kísér el senki, de nem is engedném. Hogy nézne ki az, hogy egy cselgáncsozót féltenének valamitől?*

— *A lányoknál akaraterőben soha nincs hiány* — mondja *Feidl László*, a harmincöt tagú csoport edzője —, *bár egy kicsit szeszélyesek. Ha a hangulatukat állandóvá lehetne tenni... de hát hiába is beszélünk erről, ez a nőknél alkati kérdés. Viszont rendkívül szívósak, és amíg a férfiak inkább testi erejükkel próbálják az ellenfelüket legyőzni, addig a lányok jobban hisznek a technikás, jól átgondolt akciókban. Verseny közben többet használják a fejüket. Lesz ebből a dologból valami. Remélem, a női cselgáncsot felveszik az 1988-as olimpia műsorára is.*

S. F.

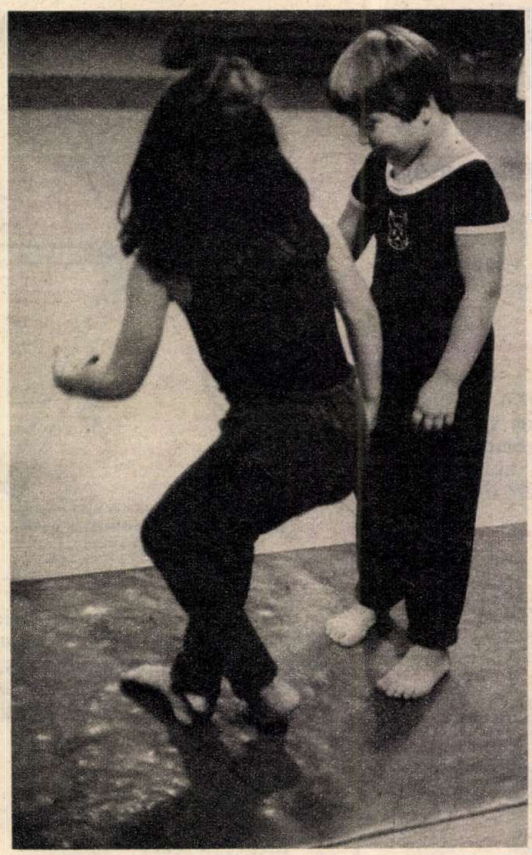

A legapróbbak is lelkiismeretesen készülnek, igaz, ők csak nézőként lesznek jelen a Bp. Spartacus női cselgáncsversenyén, amelyet az egyesület november 14-én rendez a Szentkirály utcai cselgáncstermében

TÖPRENGŐ

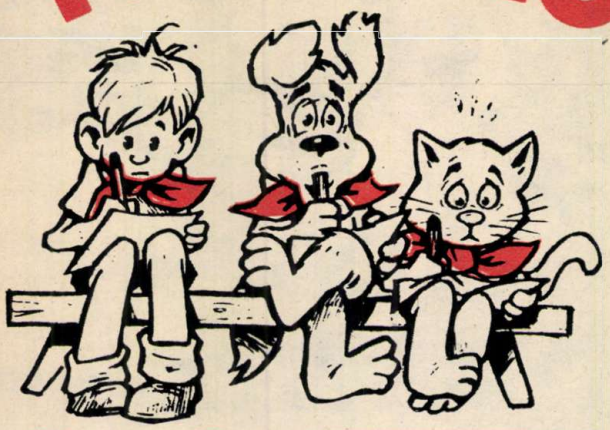

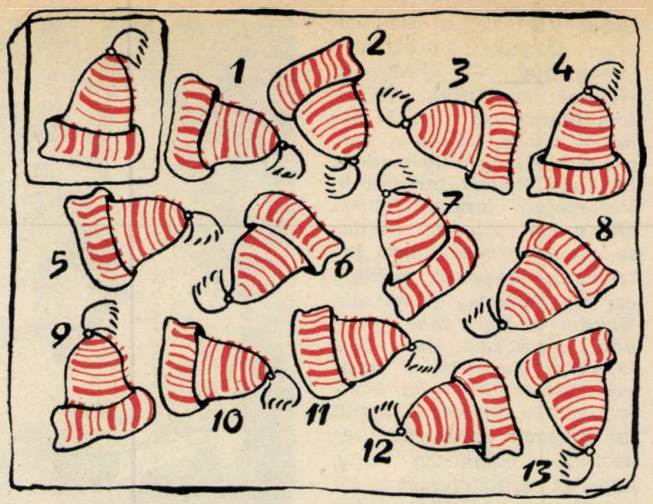

KÖTÖTT SAPKÁK. A számozott sapkák közül csak egyet helyezhetnénk a bal felső sarokban levő sapka helyére. Azt, amelyik teljesen azonos vele. Hányas számút?

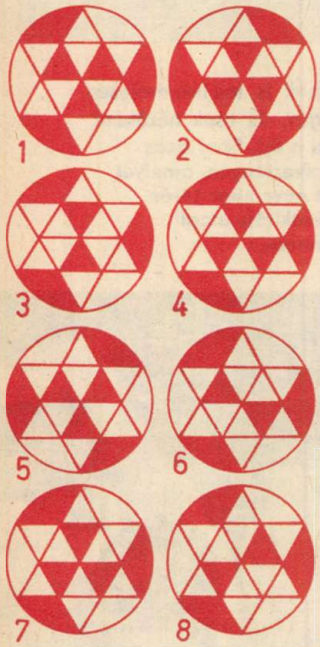

EGYFORMÁK? Nem mind, csak kettő. Az a kérdés, hogy melyik az a kettő?

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: november 29. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

SZÁMLOGIKA. Találd ki, hogy a logika szabályai szerint milyen számot kell a harmadik kocka belsejében levő kérdőjel helyére írni?

4		2		7
3	6	1	7	4	5	6	?	8

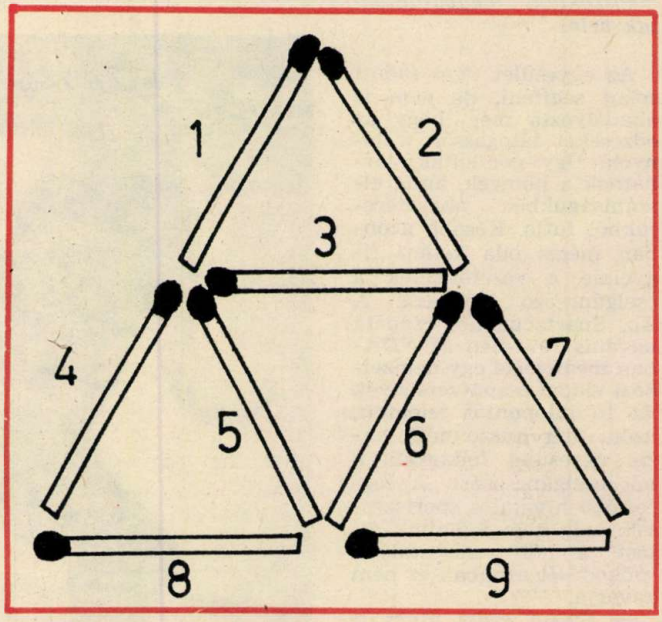

GYUFASZÁLAK. A nagy háromszögön belül négy kis háromszög látható. Alakítsd át a nagy háromszöget egy másféle idommá úgy, hogy abban is négy hasonló nagyságú kis háromszög maradjon. Figyelem: csupán két gyufaszálat mozdíthatsz el. Hányas számúakat? Mi az új idom neve?

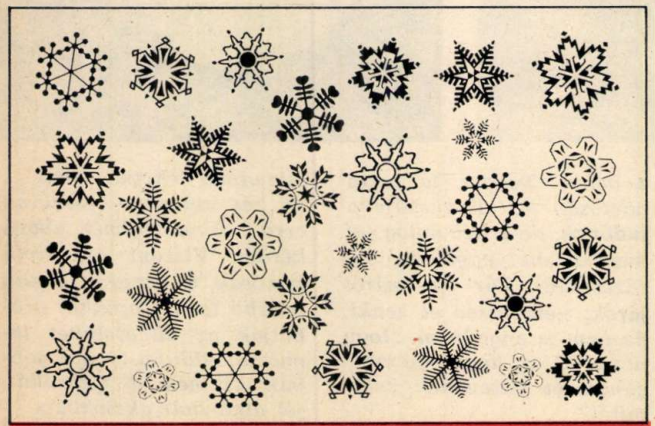

HÓPELYHEK. A harminc hópehely között keresd meg azokat, amelyekből hármat rajzolt a grafikus. Hány ilyen van?

NYERTESEK. A 27. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bodor Attila, Bp. X.; Guth Dalma, Bp. XXI.; Kozák Yvette, Bp. XIII.; Zsemberi Ágnes, Bp. XIV.; Baksai János, Csongrád; Békési Tünde, Tiszavárkonyi szőllő; Dobai Lajos, Boglár-lelle; Fehér Gyöngyi, Debrecen; Fehérvári Adrienne, Kaposvár; Garaguly Tibor, Túrkeve; Horváth Mónika, Horvátzsidány; Kálmán Imre, Agárd; Koczka Zsolt, Szücsi; Kócsó Tünde, Kecskemét; Masa Olivér, Szank, Molnár Melinda, Maklár; Oberfrank Gyöngyi, Dunaharaszti; Parádi Ildikó, Kecskemét; Szalai Szilvia, Szombathely; Tóth Mária, Dabas.

A NAPRAFORGÓ Magazin 26. oldalán megjelent BVM Budapesti Gyár rejtvényének megfejtéséért — sorsolás útján — a következők nyertek ajándékcsomagot: Horváth Júlia, Pécs; Gergely Erika, Novajidrány; Petrovics Ildikó, Győrszentiványi; Ballér Tünde, Nadap; Szabó Elemér, Dunaharaszti.

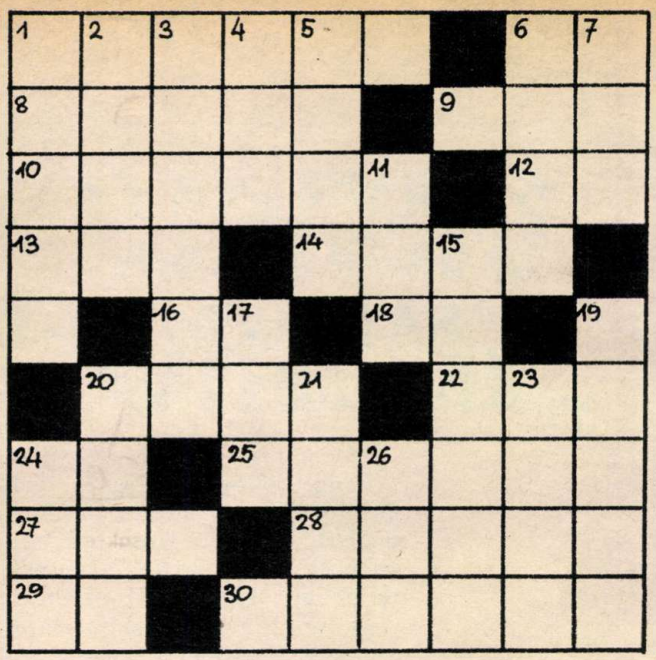

NEVEK, NÉVNAPOK. Négy keresztnevet írtunk ki a naptárból. Közülük egy „kakukktojás", vagyis nem novemberben van a névünnepe. Megfejtésül a négy keresztnevet kell beküldeni, megjelölve a „kakukktojás"-t.

VÍZSZINTES: 1. Fiúnév. 6. Európai nép. 8. Öreg kutya. 9. Vonatkozó névmás. 10. Földszint fölött van. 12. Róma egynemű betűi. 13. Magyarország közepe! 14. Ebben a városban élt Jókai egyik regényhőse, a fehér asszony (a 3. kockában kettős betű). 16. Állóvíz. 18. Helyhatározórag. 20. Lánynév. 22. Kap betűi keverve. 24. Mondatrészek, szavak szembeállítására alkalmas ez a szó. 25. Szép emberi jellemvonás. 27. Egy, angolul. 28. Zenés, énekes drámai mű. 29. Bálint Gábor. 30. Pest megyei faluban (zárt betű: A).

FÜGGŐLEGES: 1. Költemény, névelővel (zárt betű: S). 2. Verne regényhős. 3. Meghatározott ennivalók rendje, visszafelé. 4. R. E. L. 5. Ritka fiúnév. 6. Gyakori fiúnév. 7. Verssorok végén található. 11. Vívószerszám. 15. Vas megyei nagyközség (első kocka: kettős betű). 16. Kiejtett betű. 17. Szovjet folyó. 19. Ötnél többen. 20. Megmozdul a föld. 21. Juhok szállása. 23. Facsemetét kötik hozzá. 24. Ütős hangszer. 26. Egyik szülő.

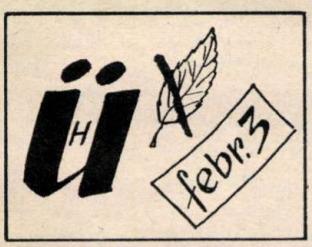

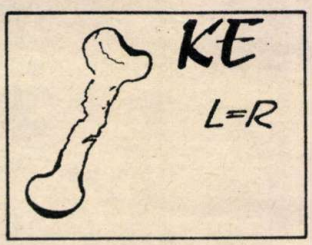

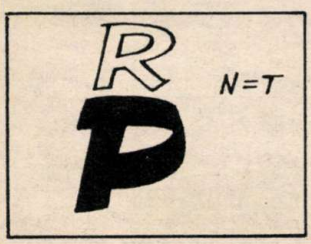

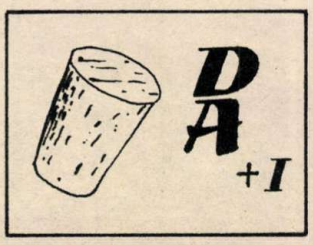

ISMERŐSÖK. A négy rejtvényben négy olyan gyerek neve rejtőzik, akiket olvasmányainkból jól ismerünk. Tréfás figurák ők. Ifjúsági regények, verses elbeszélések, mesék hősei.

A 28. SZÁM MEGFEJTÉSEI

KI MIT DOLGOZIK: fűrészel, gépel, zongorázik, szab. **HAT KÉP — HAT JELENET:** A—E, D—C, C—B, B—F. **MIT CSINÁL:** a 2-es (ráütött az ujjára). **KÖZMONDÁS:** A lónak négy lába van, mégis megbotlik. **IKERNAPOK:** a 2-es és a 4-es azonos. **KOSÁRLABDA:** A 2-es úton. **EURÓPAI ORSZÁGOK:** Norvégia, Hollandia, Bulgária, Írország, Ausztria.

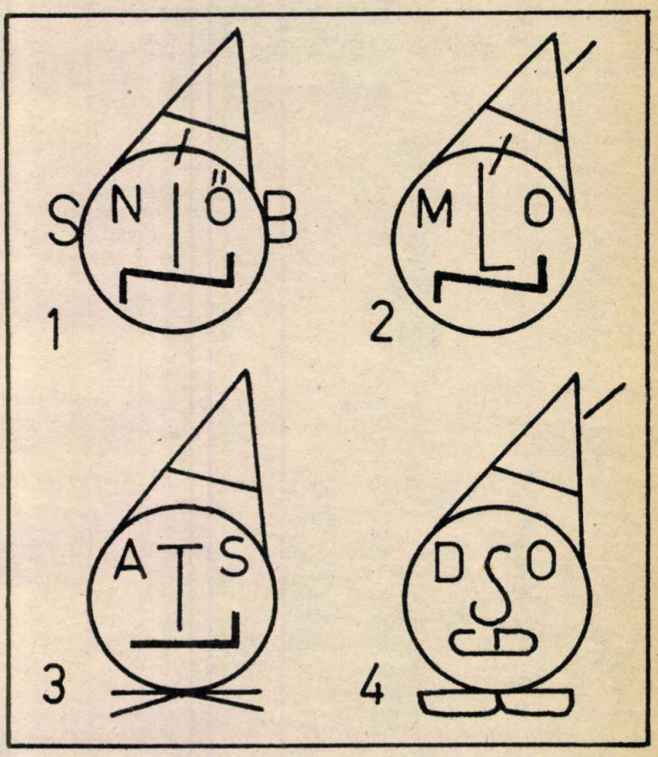

MI A FOGLALKOZÁSUK?

SZARVAS KÉRDÉS. A hat szarv közül melyik illik a képen látható állatra?

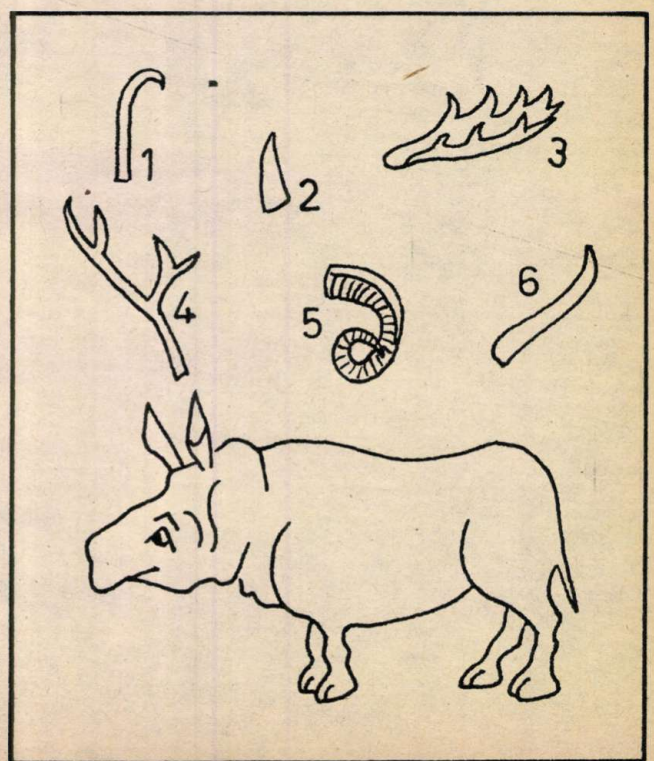

VIBRÁLÓ „SZOBROK”

Három teremnyi különös, izgő-mozgó-villogó micsodák, csillogó fémből, színes műanyaglemezkékből; a Műcsarnok legbelső termében tükör-sátor, benne a végtelen: az egymásnak fordított tükrök csalóka, filozófikus játéka. A színek, a képek örökké változnak; mindehhez halk, elektronikus zene, szinte végig ugyanaz a melódia.

„Schöffer művei korunk technikai forradalmának, a kibernetikának és az elektronikának a talaján születtek, ugyanakkor minden újszerűségük ellenére kapcsolódnak a művészet nagy hagyományához is. Hiszen művészetének alapja a fény, a tér dinamikája, a mozgás, az alakulás, a változás... Schöffer 1912-ben, Kalocsán született és Budapesten végezte főiskolai tanulmányait. 1936-ban Párizsba ment. 1956-ban állította ki első kibernetikus szobrát, a CYPS–1-et.” — írja a művészről méltatója, Németh Lajos.

Már készen voltak a művész tervei, amellyel le akarta pipálni a párizsi Eiffel-tornyot; csodálatos mozgó, fényárban úszó alkotmányt álmodott a francia fővárosba —, de a pénzügyi nehézségek lehetetlenné tették az építkezést. Kár, mert a sziporkázó elmélet helyett sokkal többet mondanának a tér, a fény és az idő természetéről a megvalósult művek; megszokottá, elfogadottá válnának minden városban, és akkor a legyintők, az egészet viccnek vevők tábora is megfogyatkozna. Mert nem érdemes kinevetni, lebecsülni ezt az újszerű világot — hátha egyszer ilyen környezet vesz majd körül bennünket?!

S. B.

Fotó: Gaál

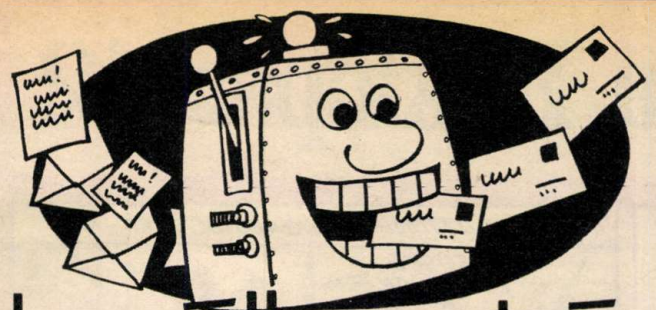

levélbontó

MIT üzen a Pajtás?

GOOMBAY DANCE BAND nagylemezek felől érdeklődött Ivánka Margit (Hajdúböszörmény, Hajdú I. út 8/a. — 4220). Az ország nagyobb könyvesboltjaiban, lemezboltjaiban, például a budapesti Könyváruházban hozzá lehet jutni az együttes lemezeihez. No, és sok mindent megtudhatsz róluk, ha elolvasod a Pif-Pajtás Magazinban a velük készített riportot.

KAMASZ LÁNYOK jeligével írt két „ismeretlen" lány. Tudtunkra adják, hogy lapunk bizony gyakran csalódást okoz nekik. Kíváncsian olvastuk a levelet; vajon miért? Hiányolták lapunkból, hogy a „Kedves ismerős" rovatunkban nem közlünk együttesek, énekesek, ABBA, Neoton Família stb. képét. Olvastuk a felsorolást, s ekkor fellélegeztünk, hiszen ezeket már mind közöltük régebbi számainkban, némelyeket többször is! No, és a kamaszok lelki gondjaival is törődünk, hiszen Bizalom doktornő rendszeresen válaszol a kérdésekre, problémákra. Ahogy a levél végére értünk, bizony mi is csalódottnak éreztük magunkat, hiszen tartalmas bírálatot, jó ötleteket reméltünk a kezdő sorok után, de rá kellett ébrednünk, hogy ezek a lányok anélkül bírálnak, hogy alaposan ismernék, olvasnák lapunkat.

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA Budapesten található, de Szegeden a Tömörkény István Gimnáziumban és Pécsett a Művészeti Szakközépiskolában szintén foglalkoznak ilyen irányú képzéssel, a jelentkezőknek felvételi vizsgán kell bizonyítaniuk tehetségüket, felkészültségüket.

AZ ORSZÁGHÁZ épületének kupolái és tornyai iránt érdeklődött Gál Andrea (Patvarc, Tölgyfa út 13. — 2660). A Parlamentnek csupán egy kupolája van az épület központi részén, belülről az alatta levő terem Kupolaterem néven ismert. A tornyait viszont — különösen a gótikus tornyok apró „fiatornyai" miatt — nagyon nehéz számba venni, de hozzávetőlegesen kb. 200 toronyról beszélhetünk.

PORCELÁNFESTŐNEK készül Zsiga Hajnal (Vértesszőlős, Tanács u. 148. — 2837). Jól tudtad, valóban van ilyen képzés Herenden, mégpedig a 324-es Derkovits Művészeti Irányú Porcelánipari Szakmunkásképző Iskolában (Herend 8440), ahol porcelánfestőket és kerámiaformázókat képeznek. Az előbbi szakra jelentkezőknek felvételit kell tenni rajzból (minta utáni másolás és szabadkézi rajz a felvételi anyag), a kerámiaformázóknál felvételi nincs, itt a tanulmányi eredmény és az iskolai javaslat alapján döntenek a felvételről.

BIZALOM DOKTORNŐ kéri az alábbi jeligék tulajdonosait, hogy írják meg címüket és nevüket, mert csak így tud válaszolni nekik. Jeligék: Szeretem, Van még remény, Szepi, Ő az egyetlen, Nikolett, Miért?, Táncos szerelmek, Mit tegyek?, Egy bizonytalan lány, Egy kislány a sok közül, Ez lenne a szerelem?, Én szeretem őt, Csillagvilág, Tomi, Miért, hogyan?, Eszelős szerelem, Popper, Végső ponton állok, Hogyan adjam tudtára?, Tanácstalan lány, Tanácstalan, Éva, Orchideák, Jó lenne még tovább folytatni, Én vagy ő?, Egy szomorú lány, Messze van a nagykor . . ., Fekete hajú Csaba, Nem tudom, mit tegyek, Eldorádó, Rendőr, Remény.

A MI JELMONDATUNK

„HA KEVESEN VAGYUNK IS, TÜNDÖKÖLHETNÉNK. A GYÉMÁNT IS KICSI." (Gárdonyi Géza)

A csapatfalon a tanévkezdés óta ez a jelmondat olvasható. Ugyanis 100 éve, 1882. szeptember 5-én érkezett a mi falunkba friss tanítói oklevelével a későbbi nagy író, az Egri csillagok szerzője. Egy év, három hónap és huszonöt nap. Ennyi időt töltött tanítóként Gárdonyi Géza Devecseren. Mi, úttörők büszkén ápoljuk emlékét. Nem véletlen tehát, hogy tőle választottunk csapatunknak jelmondatot, és ezt az évet Gárdonyi Évnek nyilvánítottuk iskolánkban.

2209-es számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Devecser

VEGYÜK ÉSZRE — TEGYÜNK ÉRTE!

Mivel a csapat névadója Széchenyi István, egyik szép gondolatát választottuk jelmondatnak. De mit is takar valójában ez a cselekvésre buzdító idézet? Bennünket elsősorban aktív úttörőmunkára, a hibák észrevételére, kijavítására, a mozgalmi év hasznos kihasználására sarkall. Minél jobb eredményeket elérni a sportban és különböző versenyeken, de nem utolsósorban a tanulásban és a szabadidő hasznos eltöltésében. Néhány hasznos gondolattal megvalósíthatjuk a szabad szombatok jó kihasználását.

Majláth Katalin, ifivezető, Arló

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.3029 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Odüsszeusz és a Küklopsz 12

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

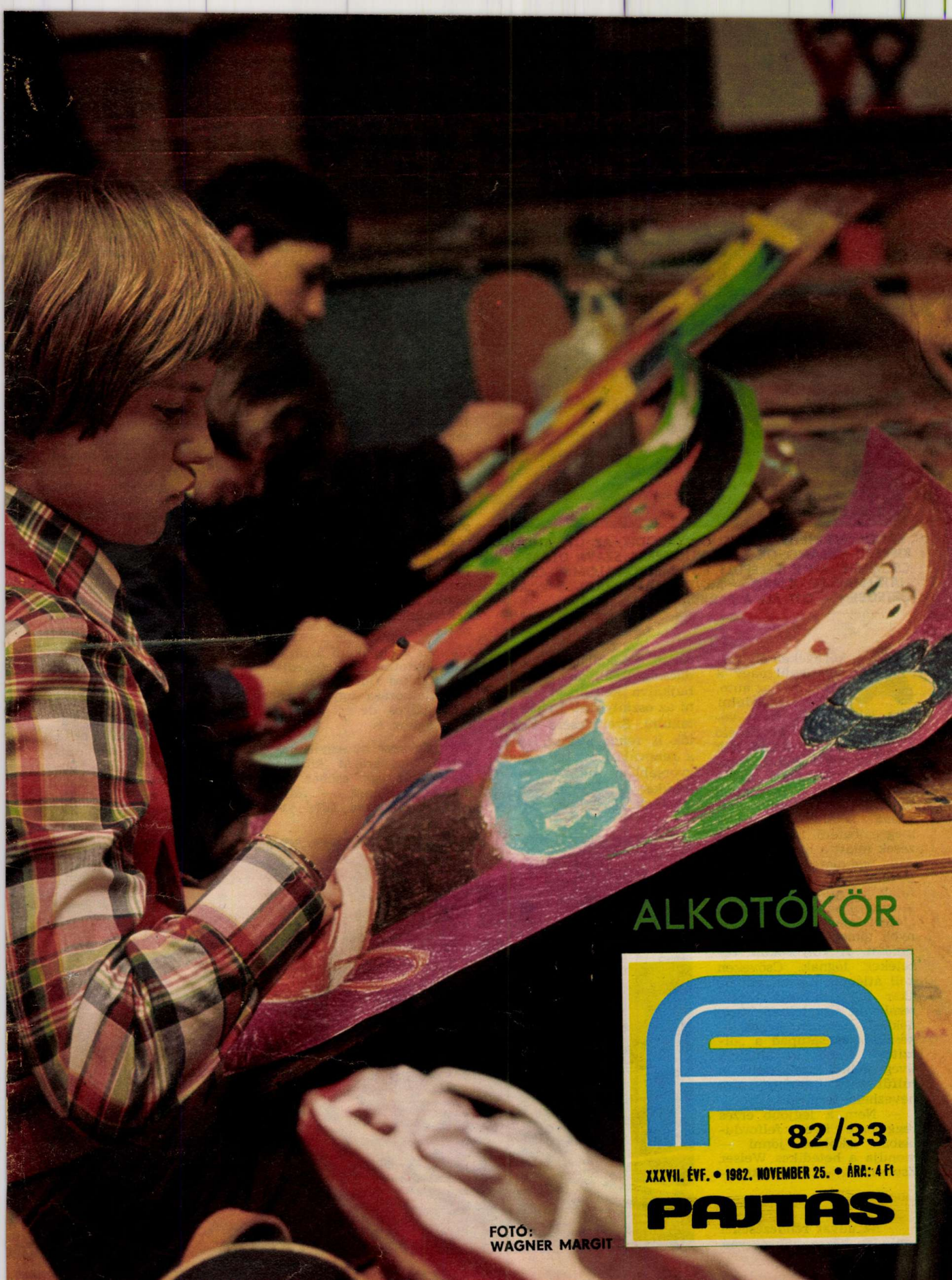

ALKOTÓKÖR

82/33

XXXVII. ÉVF. • 1982. NOVEMBER 25. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ:
WAGNER MARGIT

AHOL FERIHEGY FELÉ ELKANYARODIK AZ ÚT, AHOL A KISPESTI VILLAMOSOK BEZÖTYÖGNEK A SZÁVA UTCAI KOCSISZÍNBE, AHOL FELÉPÜLT EGY METRÓ-ÁLLOMÁS ÉS EGY HATALMAS FELÜLJÁRÓ – MINT VALAMI OÁZIS A KÖRENGETEGBEN –, OTT ÁLL A PARKBAN EGY ISKOLA

A környéken elviselhetetlenül nagy a zaj, annyi az autó, hogy mozdulni sem lehet tőlük. Nem véletlen hát, hogy az itt élő emberek hamar felfedezték a Száva utcai iskola csendes udvarát. Oda jártak pingpongozni, parkjában nyugodtabban tudtak olvasni, sétálni. A földet megremegtető metróépítkezések miatt a huszonöt éves suli vakolata málladozni kezdett, a piszkosszürke falak felújításra szorultak. Mostanra az egész épület a „feje tetején" áll. Az állványok tömegétől alig látni a falakat. A folyosókon vezetékek lógnak. Csöveken kell átlépnie annak, aki be akar jutni egy-egy tanterembe. A szemléltető vitrinekkel szemben hegesztőkészülék és satupad a „díszítés". Néhol az ablakok üveg nélkül szellőztetik a túlfűtöttnek amúgy sem nevezhető termeket.

— Nem a legjobb érzés reggelente ilyen felfordulásban iskolába jönni — mondja a hetedikes Weiser Zsuzsanna. — Malterkupacokon, csőakadályokon bukdácsolva, állványok alatt bújkálva kell megközelíteni az osztályokat. Nehéz így tanulni. Szerencsére a szülők is rengeteget segítenek a renoválásban. Így sokkal gyorsabban elkészül majd minden és szebb is lesz az iskolánk.

A dolog akkor kezdődött, amikor a pedagógusok — sporttagozatos iskola lévén — sportnapot szerveztek a szülőknek. Ott gondoltak először arra, hogy ha már focizni, mozogni bejöttek az iskolába, akkor segíthetnének az építkezésben is.

Kvak-kvak nyelven

Mostanában alig van olyan nap, hogy délutánonként, munkaidő után, jó néhányan ne dolgoznának itt a szülők közül. Negyven köbméter földet mozgattak meg idáig. Walner papa vállalta az iskola erősítő-berendezésének a teljes beszerelését. Szák Vera grafikus papája, egy másik grafikus szülővel a folyosók és az ebédlő hangulatosabbá tételének terveit készítették el. Gyakran kell költözködni, s a pedagógusok és a gyerekek mellett tíz-tizenöt szülő is segít a cipekedésben. Új focipálya készül. Természetesen a kapukat az egyik édesapa hegesztette. A szülők a barkácsműhelyben kedvükre fúrhatnak-faraghatnak. Természetesen az iskola számára is készítenek különféle segédeszközöket.

— Az én apukám a zárakat javította — dicsekedik a hatodikos Duffer Éva. — A foglalkozása ugyan vasesztergályos, de ért az asztalossághoz is.

— Egyszer az egyik tanárnő magyarázat közben megbotlott egy csőben és majdnem elesett — folytatja osztálytársa, Illés Attila. — Akkor kuncogtunk az eseten, pedig ez nem is olyan nevetséges. Volt olyan tanár, aki a pulóverét adta kölcsön a legfúzósabb tanulónak, mert az üveg nélküli ablakon csak úgy ömlött be a hideg! Szeretjük az itt dolgozó munkásokat is. A fiatalabbakkal mindig beszélgetünk. Csövivel — az egyiküknek ez a beceneve — például kvak-kvak, vagyis békanyelven társalogtunk. Jó mulatság ez a szünetekben!

Telerekording a szülői értekezleten

A felújító munkát a taktaharkányi termelőszövetkezet végzi. Minden reggel százhúsz kilométert utaznak a munkások.

— Jórészt Tarnaőrsről járunk ide — mondja Sánta Miklós, a lakatos brigád vezetője. — Jobb itt, az iskolában dolgozni, mint másutt. Ha például nem igyekeztünk volna, hogy az ebédlő minél hamarabb készen legyen, akkor nem tudom, ma hol ebédelnének a gyerekek?! Hajtani kell! Rossz nézni a sok apróságot a csövek, vezetékek között. Otthon az én fiam is elsős. Nem örülnék neki, ha ilyen átépítés alatt levő iskolába járna. De nemsokára szép lesz ez, majd meglátják! Rajtunk nem múlik!

És a Posta Műszaki Kábelüzemén sem, akiknek a segítsége idáig is pótolhatatlannak bizonyult. Kölcsönadták daruskocsijukat, mert a kivitelező sehol sem talált ilyet. Segítenek a kí-

Az udvar rendezésénél minden kézre szükség van

TATAROZÁS ALATT A TANÍTÁS

ZAVARTALAN

A folyosókon még nagy a felfordulás, de a parkban már nyugodtan lehet játszani

sérleti rekortánpálya létrehozásában és egy teljes belső ipari tévélánc kialakításában. Ők nem „csak" a napi munkában segítettek. Fejlett technikájukat kihasználva, telerekordingra vették üzemük munkáját és szülői értekezleten levetítették azt.

Az iskola előtt a Főkert jóvoltából megújult parkot az úttörőcsapat gondozza. Kész a tanári szoba is, falán egy akár jelképként is felfogható, hatalmas fa színes fotója. Színes, vidám lesz az iskola is két év múlva, a tanítás pedig addig sem szünetel.

Koncz Dezső
Fotó: Karasz Lajos

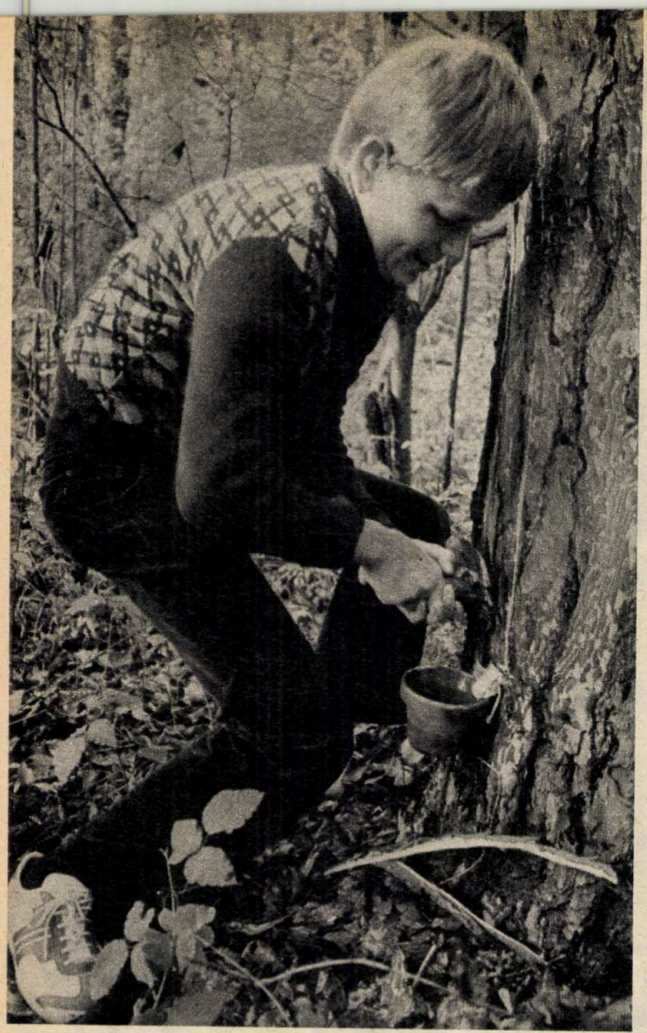

A gyantát a gyógyszer- és a vegyipar használja fel. Kámán János az édesapjától leste el a fenyőfa csapolásának mesterségét

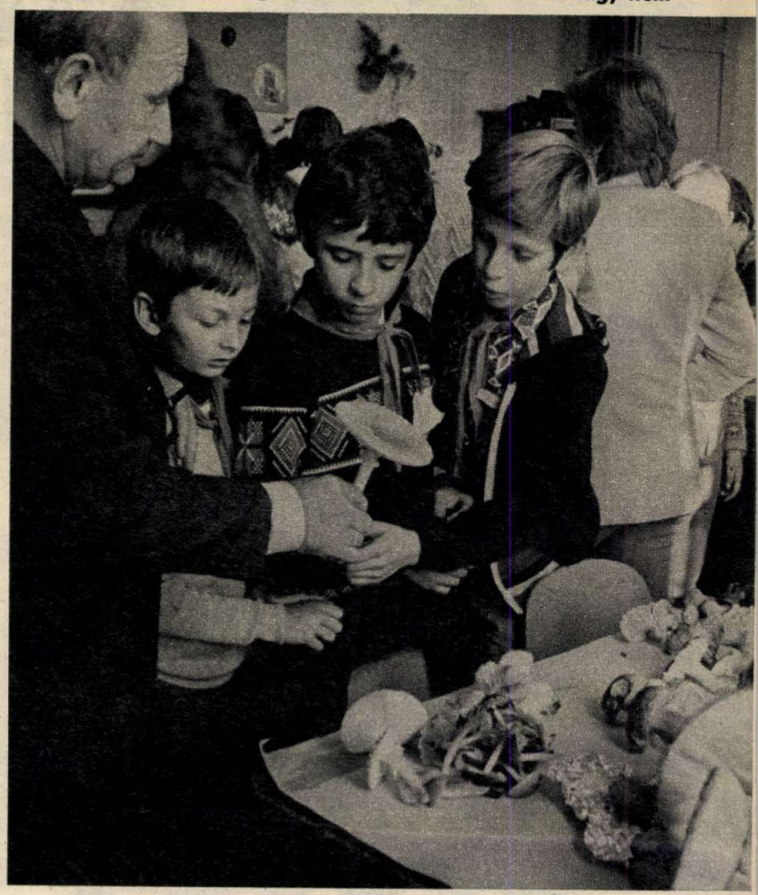

A gombákat nem elég megtalálni, s leszedni az erdőben. Biztosan kell tudni, hogy ami a szatyorba kerül, ehető-e vagy nem

A hőkön sült perec készítése nagyon régi hagyomány Zalabaksán

Nem lusta emberek a zalabaksaiak. Ezen a szombat reggelen a szokottnál is korábban keltek. A gyerekek sem siettek talán még soha úgy az iskolába, mint október harmincadikán. Az úton nem az újabb bajnoki forduló esélyeit latolgatták, és még csak nem is a V' Moto-Rock vagy a Hungária slágereit dicsérték.

Majd most megmutatjuk az országnak, hogy milyen klassz helyen élünk! — mondogatták bátorítva, biztatva egymást. A régi tanteremben közben kiépült a rádióstúdió. No, nem nagyon komoly, de arra éppen elegendő, hogy kétórás élő közvetítést kiszolgáljon. A Magyar Rádió Víkend börze adása azon a napsütéses szombaton Zalabaksáról jelentkezett. A játékban, beszélgetésben Kisvárda, Óbuda és Dunaalmás volt még a partner.

Hőkön sült perec

Miközben a gyerekek a tanteremben a lexikonokat, a frissen szedett gombákat és a különféle régi kocsögöket készítették elő, addig jó pár udvarról már kellemes illatokat szállított a könnyű szél. Özvegy Szabó Ferencnééknél például az igazi, kemencében piruló ínyencség láttán még annak is összefutott a nyál a szájában, aki jóllakottan, alaposan bereggelizve kezdte a napot. Boszor-

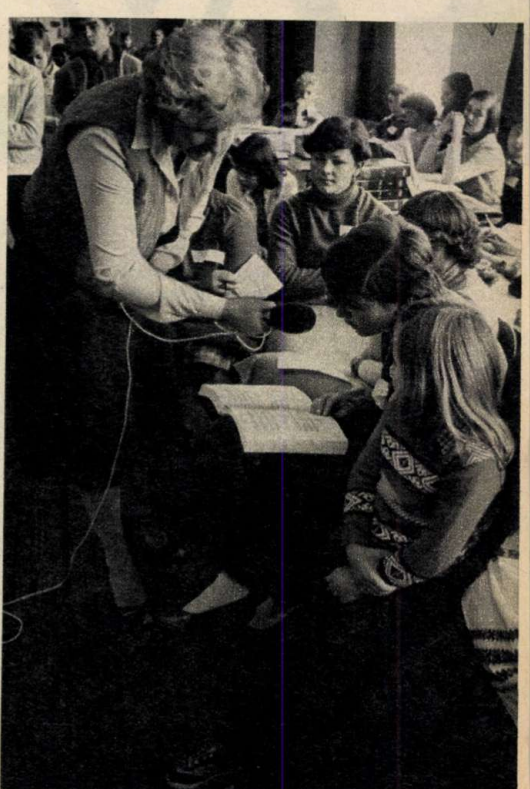

A felolvasott vershez a Kaláka együttes pár perc alatt zenét komponált

Ahol a kérdésekre nem sikerült fejből válaszolni, ott segített a lexikon

Az adás „szíve" a rögtönzött stúdió volt

Zalabaksa adásban

kányos ügyességgel került a szépen fonott tészta a lapátra, s alig pár perc múltán hőkön sült perecként bújt elő a kemence nyílásán. Hetedikes lányok, Kovács Anikó, Kalamár Edit és Horváth Lívia is segédkezett a finomságok készítésénél.

— Arra kell ügyelni, hogy a parázs alja is izzuljon meg — mondta Mariska néni. — Csak akkor lesz egyenletesen szép a perec. Kukoricatörés, tollfosztás idején mindig csináltunk egy kosárnyi hőkön sült perecet. Ma már alig-alig gyújtjuk be a kemencét. A lányok most talán megfigyelik a módját, hogy miként kell csinálni, és akkor ez a szép hagyomány sem vész el.

Megcsapolt fenyőfa

Különlegesen finom ételek másutt is készültek. S míg a fazekakban csülkös bableves, dödölle főtt, addig Piszka, azaz Kámán János még egyszer végigpróbálta a gyantacsapolás ősi mozdulatait.

— Nem szabad zavarba jönnöm, ha sorra kerülök — mondta a nyolcadikos fiú. — Édesapámnak ez a foglalkozása. Fenyőfákat csapol, és mit szólna, ha a fia nem tudna beszélni erről az errefelé elég gyakori mesterségről. Egyszerű ám csinálni! Először tükröt kell hasítani a kéregre, vagyis le kell kaparni a háncsot. Aztán a V alakú hasítóval egy főcsapást húzunk lefelé, annak az aljára rögzítjük a cserepet, végül hat-hét vájatot hasítunk oldalirányból. A jó fánál egy hónap alatt megtelik a cserép. De menjünk már, mert mindjárt kezdődik az adás!

A vonalak már éltek. Mind a négy helyszín kipróbálta, hogy tud-e a másikkal beszélgetni. A kötetlen csevegést a budapesti stúdió szakította félbe.

— Figyelem! Teljes csendet kérek. Fél perc múlva adás.

A gyerekek a lélegzetüket is visszafojtották. Pontban tíz órakor megszólalt a szignál, és lendületet vett a kétórányi vidámság. Először Dunaalmás mutatkozott be. A falu menleveléről, gyógynövényekről szóltak, de szóba került Csokonai szerelme is a gyerekek mondandójában. Az éter kérdések tömegét röpítette vagy háromszáz kilométernyi távolságba. Megtudni egymásról minél többet, ez volt a cél. Kisvárda következett a sorban. Itt egy „profi" riporter, Ács Zoltán múzeumigazgató, a „Riporter kerestetik" vetélkedő győztese vitte a szót. Az egyik kérdésre, mégpedig arra, hogy ki lehet a közeli falu, Gyulaháza leghíresebb szülötte, egyszerre kiáltotta a három másik helyszín Farkas Bertalan nevét. Az óbudaiak énekes bemutatkozásukban bakancsos klubjukról, kirándulásaikról regéltek. Frissítőként pedig a Kaláka együttes zenéjét hallhattuk, s tagjai a budapesti stúdióból válaszoltak a gyerekek kérdéseire. A bemutatkozások sorát Zalabaksa zárta. Kiderült, hogy ez az apránok hitt göcseji község területe pontosan 9463 hektárnyi. Hogy lehet ez? Egyszerű a válasz. Hét település tartozik a községi közös tanácshoz. Van olyan gyerek, aki tizenegy kilométerről jár be mindennap az iskolába. Ez sem könnyű túra, de azért az igazi az, amikor a csapat együtt vág neki a dombos vidéknek. Nem is olyan régen fedeztek fel egy tavat, amely azóta a legkedveltebb táborhelye lett a környéknek.

Ízes beszéddel

Ízes beszéddel bemutatták ételeiket, a teremnyi régiséget, melyet még adás közben is hordtak az emberek, és csak ekkor láttuk, milyen rövid is valójában két óra. Nem maradt idő a táj egyik legjellegzetesebb növényének, a szelídgesztenyének pirítására, s nem jutott szóhoz a nyolcvanhárom éves Kósa Jenő bácsi sem, aki tanúja, szereplője volt egy balladának.

Zalabaksán nem kell félni attól, hogy bármi is kimarad a „műsorból", ami történelméből, hagyományaiból, a természet szeretetéből érdekes lehet, mert mint az egyik fiú mondta: Az én falumban mindig érdemes lesz körülnézni.

Koncz
Fotó: Karasz

VÁRJAK? — Mindnyájunknak szüksége van barátokra. Kicsi a falud, kevés a lehetőséged a válogatásra. Akik mégis vannak, azok két csoportba tömörültek, de te — valahogy — mindkét csoportból kimaradtál. Azt kérdezed, vajon hibás vagy-e te is benne. Talán igen, de miután feltetted ezt a kérdést, máris közelebb jutottál a megoldáshoz. Őszintén szólva, én nem hiszek abban, hogy mindenért a környezet a felelős. Talán az élénk fantáziád, s a vágyaid felelősek amiért nem tudsz kiválasztani magadnak megfelelő barátot. „Földi ember kevéssel beéri, vágyait, ha kevesebbre méri . . .” — írja Arany János. Próbálj még egyszer, de most kicsit más, megértőbb szemmel figyelni környezetedre. Keresd meg, kik lennének azok, akik hasonló gondolkodásúak, érdeklődésűek. Ha felfedezel valakit, közeledj hozzá. Kérdezgesd gondolatairól, érzelmeiről. Meglátod, az érdeklődés viszontérdeklődést szül. Figyelj oda másokra kicsit mélyebben, s közben magadat is figyeld, ki az, kik azok, akikkel hasznosan tudnád eltölteni az idődet. Ne csak várj, hanem keress is barátokat.

MADÁR — Nagyszerű fiú vagy, és nagyszerű levelet írtál. Egy barátodról írsz, aki olyan típust képvisel, amellyel nem kívánsz azonosulni. Remélem, megbocsátasz, ha mindenki épülésére néhány sort közlünk leveledből: „A srác, nevezzük Ferinek, teljesen nyugodt lélekkel gázol át társai érzésvilágán. Lenézi környezetét, de önmagával nagyon elégedett. Műveltnek tartja magát, de műveltség ide vagy oda, néha károm kodik is, akár egy őrmester. Vajon önhittsége miatt nem érdekli őt mások érzelme? És egyáltalán, tud-e az ilyen típus önmagán kívül mást is szeretni? A minap ráordított egy lányra, akivel éppen jár: „fogd be a pofád!” A lányra, akiről jól tudja, hogy úgyis tele van gátlásokkal. Már két lányt láttam kiborulni Feri miatt. Kérdésem ez: Mi a helyzet a Ferikkel? Milyen az ő érzésvilágu k? Boldogok-e? És végül, tudok-e segíteni Ferinek, hiszen szeretnék: a barátom.” Fogas kérdéseket tettél fel. Kérdezzük meg a kortársakat. Biztosan nagyon sokan vannak, akik ismernek ilyen Feriket. Jó lenne, ha akik olvassák ezeket a sorokat, megírnák véleményüket a dologról. Azt hiszem, már azzal is segítesz Ferinek, ha meghallgatod őt. Azt írod, nagyon érdekelnek az emberek és szeretsz mindenkin segíteni. Remélem, nem ezért hívnak Madárnak? Talán te is pszichológus leszel, bár én inkább azt hiszem, író leszel. Kérlek, küldd el 1–2 írásművedet. Ne is tagadd, hogy nem írtál még novellát, úgysem hinném el. Én nem vagyok „madár”.

MIÉRT ÉS MIT? — „Nem értem édesanyámat. 14 éves vagyok. Egy fiú megmondta nekem, hogy szeret. Én elmondtam édesanyámnak, és ő kinevetett. De miért? Most már nem merek elmondani semmit, hátha megint kinevet. Mondjam azért továbbra is édesanyámnak a panaszaimat? . . . és ha megint kinevet, akkor mit tegyek?” Édesanyád nem azon nevetett, hogy bizalmas voltál hozzá, kedves nevetés volt az, biztos vagyok benne. Persze, hogy mondj el neki továbbra is mindent őszintén. Ha komoly okod lesz a panaszra, biztosan nem fog kinevetni. Az egyáltalán nem baj, ha tetszel egy fiúnak, arra inkább légy büszke és okosan örülj annak, ha szeretetre méltó vagy. Ebben pedig édesanyádnak is nagy része van, hiszen ő nevelt ilyenné.

S. KLÁRA. — Levélben kértél választ, de olyan a problémád amelyet, ha nyilvánosan vitatunk meg, talán más is okulni fog belőle. Elsősorban szívből gratulálok a nyolc kilogrammos fogyáshoz. Ez már maga azt jelenti, hogy képes vagy önfegyelmezésre, hiszen le tudtál mondani a legjobb falatokról. Ezt a képességedet kell felhasználnod problémád megoldására is. Azt írod, te vagy a harmadik leghelyesebb lány az osztályban, s mégis igen gyorsan „faképnél” hagynak a fiúk. Nagyon szeretnél már egy hétnél huzamosabb ideig járni egy fiúval. Ezt nagyon megértem. Te pedig gondold végig a következőket. Ha valakinek valami nagyon hiányzik, akkor sóvárog az után, ami hiányzik neki és nagyon szeretné megszerezni. Nos, ez a „sóvárgás” meglátszik, vagy inkább mások számára is érzékelhető. Hallottál már az empátiáról? Ez a szó a mások érzelmeibe való beleélés képességét jelenti. Empátiás képessége mindenkinek van kisebb-nagyobb mértékben. Azt hiszem, hogy azt a vágyadat, hogy már nagyon szeretnél járni valakivel, „megérzik” a fiúk, akikkel járni kezdesz. Ettől aztán — úgy tűnik — megrémülnek és elszaladnak, amíg „nem késő”. Hasonlít ez a jelenség ahhoz, amikor nagyon szereti valaki — mondjuk — a libacombot, de ha egy nagy halommal tesznek eléje, már nem is kívánja annyira. Ilyen az emberi természet, te erről nem tehetsz. Arról azonban igen, hogy megtanuld az óvatosságot. Amikor kezdődik egy új kapcsolatod, légy kevésbé

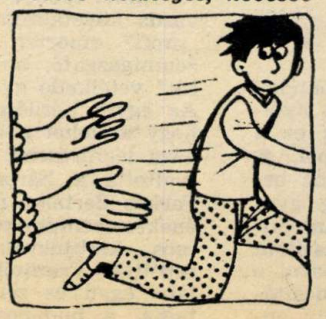

mohó, a találkozásokat ne te kezdeményezd, ne mondj azonnal igent, ha a fiú már másnap látni akar. Ne kapj az „alkalmon”, úgy mint eddig, hanem inkább te késleltesd az „iramot”. Akinek tetszel, az türelmes lesz veled.

NEHÉZ ÍGY — Valóban vannak, akiknek a menstruáció első napjai fájdalmasak. A görcsoldó tablettát többnyire használ. Tény, hogy nem kellemes ilyenkor tornázni, de ha tanárod orvosi igazoláshoz ragaszkodik, akkor nem ülhetsz a „felmentett padra” anélkül. Gondolom, nem minden menstruációd első napja esik egybe tornaórás nappal. Kérd meg édesanyádat ilyenkor, hogy az ellenőrződben kérjen felmentést számodra. Azokon a tornaórákon pedig, amelyek a menzesz 3—4. napján vannak, talán már tudsz is tornázni.

CSILLA — Kamaszkorban gyakoriak a bőrproblémák. Azt tanácsolom, menj bőrgyógyászhoz. A kövérséggel is összefüggésben lehetnek az egyéb tünetek. Azt hiszem, belgyógyászati kivizsgálásra is szükséged lenne.

BAJ EZ? — Nem baj. Biztos vagyok benne, hogy azóta már meg is jött a menstruációd. Ilyen fiatal korban előfordul, hogy hosszabb ideig vérzik valaki, aztán néhány hónap kimaradás következik. Ezek legtöbbször pszichés okokból származó zavarok. Nem tettél semmi rosszat. Amikor a fiú magához ölelt, talán elindultak benned olyan érzelmek, szorongások, félelmek, amelyeknek eredménye az elhúzódó menstruáció lehet. Ezek a fiatalkori vérzészavarok akkor szoktak rendeződni, amikor a kamaszlány érzelmileg is „beletanul” kissé a női szerepbe. Nemsokára megjelenik „Női szerepek” című könyvem, majd olvasd el benne az ide vonatkozó részeket.

CSALÓDÁS — Az előző válasz neked is szól. Gratulálok a kitűnő bizonyítványodhoz, és azt hiszem, legjobb lenne gimnáziumba menned. Ha ott is ilyen jó tanuló leszel, akkor azt javasolnám, hogy utána in-

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

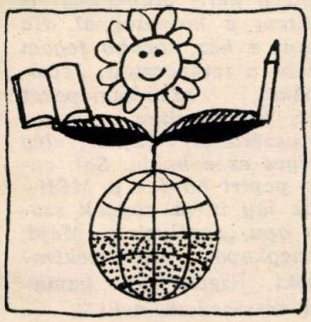

kább egyetemre menj, Debrecenben van csodaszép egyetem. Láttad már a központi épület oszlopos tornácait? Az egyetem öt év, a főiskola csak eggyel kevesebb. Nagyon érdekel, hogy hány év múlva lehetsz földrajz-biológia szakos tanár, add össze az éveket: még két év az általánosban, négy év a gimnázium, öt az egyetem. Messze van még, de az idő nagyon gyorsan röpül... Szabás-varrás tanfolyamra a nyári szünetekben járhatnál, ahol elsajátítanál annyi tudományt, amennyi néhány csinos ruha elkészítéséhez éppen elég, ha jó a kézügyességed. Harmadik kérdésedre azt válaszolom, hogy szakíts azzal a fiúval, aki csak azért barátkozik veled, mert segíted a tanulásban. Aki ilyen fiatalon érdekből jár egy lánnyal, attól később sem lehet sok jót várni.

FENNTARTOTT BARÁTSÁG — Nincs könnyű dolgod, elismerem. Szüleidet is szereted, meg a fiút

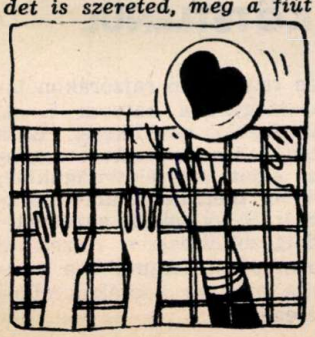

is, akit ők elleneznek. Két urat nehéz szolgálni. Azt írod: „mostanában röplabdázni sem engednek, mert megtudták, hogy ő is röplabdázik. Félek, hogy elhagy, ha egy randira sem megyek el, ez pedig most lehetetlen. Mit tegyek? A szüleimre hallgassak, vagy őrá? 7.-es vagyok, 4,1-es tanuló. Nem is rossz átlag, de a szüleim hajthatatlanok. Semmi más nem fontos számukra csak az, hogy tanuljak, de ez így nem megy..."

Az átlagod valóban nem rossz, de mivel négyes fölött vagy, jegyeidben benne van a jeles bizonyítvány „ígérete". Ezt biztosan el is érhetnéd, ha kicsit jobban igyekeznél, és jobban tudnád a tanulásra összpontosítani figyelmedet. Van egy ötletem. Beszélj a mamáddal, és köss vele egy tisztességes „üzletet". Kérd meg, hogy minden ötös után — jutalmul — engedjenek el moziba, diszkóba, röplabdázni. Engedjék, hogy bizonyítsd, nem ártalmadra, hanem inkább hasznodra van ez a szép kamaszszerelem.

MIT CSINÁLJAK? — Azzal fenyeget a fiúd, otthagy, ha nem vagy hajlandó csókolózni vele. Szerinte ez a bizonyítéka annak, hogy nem szereted igazán, pedig te szereted. A szeretetet sokféleképpen lehet bizonyítani, s nem a csókolózás a döntő bizonyíték. Ha ő emiatt „keres egy másik csajt", akkor ő csak azt szereti, illetve szeretné, hogy csókolózhasson valakivel. Azért irtóznod nem kell a csóktól. 14 éves vagy. 1–2 év múlva remélem nem fogod kellemetlennek találni, de most még valóban ráérsz, ha neki „sürgős", és ha csak ez köti hozzád, keressen „más csajt".

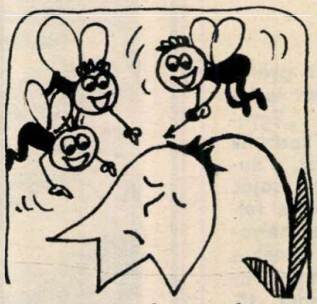

„SZOMORÚ VIRÁG" — A többiek bosszantása miatt nem kellene olyan nagyon elkeseredned, hiszen nem bűn az, ha egy lánynak tetszik egy fiú. A többieknek is a szerelem a legfőbb gondjuk, és igyekeznek mást bosszantani, hogy a saját titkuk ki ne derüljön. Próbálj meg úgy tenni, mintha nem is érdekelnének, és akkor majd nem szerez nekik elég nagy örömet a bosszantás, így abbahagyják majd. Kár lenne lemondani a szerelemről a többiek értetlenkedése miatt.

„ÉVA" — Pszichológiát Budapesten és Debrecenben tanítanak a Bölcsészettudományi Karon. Elég nehéz bejutni mindkét helyre, mert rengeteg a jelentkező és kevés a hely. Így aztán, aki oda akar kerülni, annak alaposan fel kell készülnie, a gimnáziumban is kiváló eredményeket kell elérnie.

„SZOMORÚ VAGYOK" — A ti korotokban ritka még az életre szóló kapcsolat, ezért szembe kell nézni azzal, hogy a szerelmek előbb-utóbb véget érnek. Nem tudsz mit tenni. Talán, ha igyekszel úgy viselkedni, mint akit egyáltalán nem visel meg a szakítás, akkor a fiúban újra feltámad a harci kedv, és megpróbál ismét meghódítani.

„SZERETEM ŐT" — Bárhogy fáj is, ezt a kapcsolatot sürgősen meg kell szüntetned! A huszonnyolc éves férfi nem partnere a 13 éves kislánynak, nem beszélve arról, hogy nős és gyerekei vannak. Gondold csak magad a gyerekei helyébe! A csókolózásra is ráérsz még, addig mindenesetre, amíg találsz egy korban hozzád illő fiút, akinek a szíve egészen a tiéd lesz. Sajnálom, hogy annak a felnőtt férfinak nincs annyi esze és felelősségérzete, hogy békén hagyjon egy magadforma kislányt.

„N. L." — Ha már jártatok együtt, néha kis ügyességgel lehet hétköznapi beszélgetést kezdeményezni, és így Lacinak is lesz alkalma, hogy újra megkérdezze, akarsz-e vele járni. Azt mindenképpen bízd rá, hogy a szerelemről beszéljen. Ha újra téged néz, akkor talán nem is kell sokáig türelemmel lenned.

„ŐZGIDA" — Nincs miért aggódnod, aki így szereti az őzgidákat, az a lányokkal is tud majd bánni. Ne irigyeld a többi fiút, lehet, hogy tudnak táncolni, de azt még te is megtanulhatod. Aki olyan érzékeny, aki úgy odafigyel másokra, mint te, az biztosan jól fog bánni a lányokkal is. Ha még nem értenek meg, nem baj, szeresd csak az őzgidákat egyelőre. Mikor eljön az ideje, fogod szeretni a lányokat is, és hiszem: azok is téged.

ZSIBONGÓ

PÁLYÁZAT

Azokhoz a 6., 7., 8. osztályos gyerekekhez szól a nemrég megjelent tudományos-technikai úttörőszemle „Egyéni pályázat" című füzete, akik kedvelik az izgalmas játékot, a felfedezést, a kutatást és szeretnék próbára tenni saját képességeiket. A pályázati kiírás feladatokat tartalmaz. Akik ezeket helyesen fejtik meg, azok között értékes ajándékokat sorsol ki a versenybizottság. Nevezési határidő: december 15. Cím: Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, Pf. 33. –1406

AZ ÉN PORTRÉM

„Meleghegyi Lászlónak hívnak, a budapesti Egry József utcai iskola 7/c. osztályos tanulója vagyok. Nagyon érdekel az elektromosság. Van egy kis vasúti terepasztalom, annak vezérléséhez alkatrészeket veszek és magam rakom össze. Aputól és modellező nagybátyámtól lestem el a „tudományt", de sokat tanulok az Ezermester és a Rádiótechnika folyóiratokból is. Nyár óta becsomagolva pihen a terepasztal, mert Dunaharasztin még nem készült el a családi házunk. Az építkezésnél kellett segítenem, a kis kerti géppel sokat fuvaroztam. Az anyagszállítás mellett a kerti munkáknál is én ültem a kormánynál. Ha elkészül a ház, tovább fogom bővíteni a terepasztalt. Jelzőlámpákat, rakodótelepeket építek, tökéletesítem a vonatok vezérlését. Sajnos, elég költséges ez a hobbi. Sok vasat és papírt hordok a MÉH-be, de így is rá vagyok szorulva apu „segélyeire". Majd, ha megkapom első elektromérnöki fizetésemet, kamatostól visszaadom neki."

I. EMELET

Még mielőtt arra gondolnátok, hogy valamelyik építkezésről tudósítunk benneteket, közöljük: erről szó sincs. I. emelet néven minden valószínűség szerint az egyik legfiatalabb átlagéletkorú együttes alakult meg. A lendületes, vidám zenét játszó társaságban alig akad húsz évnél idősebb zenész. Furcsa nevüket onnan kapták, hogy az ORI első emeletén alakultak meg. Bemutatkozásuk igazán sikeresnek mondható. November tizennyolcadikán a Fővárosi Művelődési Házban sokan kérdezgették, hogy vajon kik lehetnek ezek a tehetséges fiatalok?

KÖTETLENÜL

Az idén rendhagyó rajzórákon tanulják e tárgyat a hatvani 5. sz. Általános Iskola hetedikesei. Basa Ottóné tanárnő irányításával a gyerekek a saját képzeletvilágukból, élményeikből meríthetik alkotásaikhoz a témát. S így sokkal gazdagabbak, kidolgozottabbak a rajzok és az egyéb munkák. Legutóbb a gesztenye tette próbára a diákok alkotási készségét.

ÚTTÖRŐOTTHON BAKTÁN

Szép új úttörőotthonnal gazdagodott a baktalórántházi II. Rákóczi Ferenc úttörőcsapat. Csak azért tudták már most megnyitni a kapuit, mert a szülőkön kívül a nagyközség minden dolgozója – a VERTISZ szakemberei, kisiparosok, a tüdőszakkórházi brigád tagjai stb. – segítette a munkát, siettette az építkezés befejezését. Ezekben a hetekben a legjobb őrsök már itt tartják összejöveteleiket és alkalmi kiállításokat is rendeznek a teremben.

POPTIKA

A popzene új optikája. Interjúk, hanglemez- és könyvkritikák, külföldi zenei hírek, színes poszterek a KISZ Központi Bizottsága kulturális osztálya és az Ifjúsági Lapkiadó új, popzenei kiadványában.
Már kapható az újságárusoknál.

EGY KÉP – EGY MONDAT

Hmmm ... ennek a kesztyűnek állati jó illata van.

A FORMATERVEZŐ TYÚK

Nem tréfa, és nem is fantasztikum: a tenyérben egy tojás látható. Tojás? Igen! Jánkmajtison, a Rostás Istvánék portáján kapirgáló egyik tyúk tojása. A formája kicsit szokatlan, de hol van az megírva, hogy mindegyik tyúk hagyományos tojást adjon a gazdájának. Formatervező tyúk úgyis ritkán kel ki tojásból.

TIT-TIPP

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) műsorelőzetese:

November 25-én a Komputerkészítők klubja rendezésében: A PASCAL-NYELV – előadás. Ugyancsak 25-én: Miért nem tudunk aludni? – előadás az alvászavarokról. December 1-én: Szafárin Kenyában – színes diaképekkel kísért előadás.

A rendezvények 18 órakor kezdődnek.

ZSIBONGÓ

FÜLEKI JÁNOS:

Füst

Peti kiugrott az erkélyre és a friss levegőn olyan nagyot nyújtózkodott, hogy ujja hegyével majdnem elérte a föléje hajló balkont. Már megint nőttem egy kilométert! — állapította meg félhangosan, csak úgy önmagának.

A szomszédos ablakok egyikében nagyot nevetett egy szép, szőke asszony: Ó, te kis butuska! Még hogy egy kilométert nőttél? Nahát!

A fiú fülig pirulva pillantott az asszonyra. Tóviziné volt, akivel a mamája oly sokszor és oly sokáig szokott cseverészni. Megbiccentette a fejét és a szája szögletéből kibugyogyantott egy „csókolom"-ot.

— Te kis cuki gucika! — nézett a fiúra bájos tekintettel a szőke asszony. — Nem ugranál le nekem egy doboz cigiért? Úgy kapar a torkom, megfáztam valahol. Meg aztán: a fejem is fáj. Ugye megteszed, kicsi bogaram? Jaj, majd elfelejtettem, szimfóniát szívok. Köszi, kis angyalkám. Siess! Pá!

Amikor visszaérkezett, az asszony ismét ránevetett.

— Köszi a cigit! Hogy te milyen szolgálatkész vagy kis cuki gucika! Igazán megérdemled ezt a szem savanyúcukorkát. Nesze, na ne kéresd magad, fogadd már el...

Amikor becsukódott az ajtó, Peti úgy földhöz vágta a cukrot, hogy az a mennyezetig pattant. Legszívesebben kiáltani szeretett volna. Cukorkát ajándékozni! Röhej!

Otthon rávetette magát a heverőre. Folyton-folyvást csak a cukorka, meg a cuki gucika járt a fejében. Miért éppen így kell őt becézgetni? Egyszerre csak fölpattant, és akkorát dobbantott, hogy másodpercekig visszhangzott a vitrines szekrény. Mindennek a Kisguczi név az oka — állapította meg jó hangosan. Kicsi is, meg guci is... Hát ezzel a névvel aztán nem lehet felnőni! Nagy ember lenni... pláne! Milyen gúnyosan hangzanék, ha a kíváncsiskodók azt suttognák az utcán: „Nézzétek, ott megy a Kisguczi!"

Este, vacsora után szóvá is tette: Apu mi lenne ha megváltoztatnánk a nevünket?

— Édes fiam — nézett rá furcsa szemekkel a papa —, én is, a nagyapád is... ezzel a névvel nőttünk fel. Még a dédapád is ezt viselte. Pedig ő százkilencvenkét centi magas volt. Mindenki tisztelettel nézett fel rá, és nagy Kisguczinak hívták. Különben is, mi bajod neked ezzel a névvel? Őseink északon egy Kisguc nevű faluban éltek. Ha tudták volna, hogy ilyen háklis lesz az ük-déd unokájuk, biztosan átköltöztek volna Nagygucba.

Nevetett egy jót, mert ezt a megjegyzést tréfának szánta, de utána komolyra fogta a szót.

— Nevet pedig nem változtatunk! Jövőre nyolcadikba lépsz, az eszed is megjön.

Peti azon az éjjelen forgolódott az ágyában. Mások is mondták már, hogy a nyolcadik osztály az a lépcsőfok, ahonnét egyszerűen a felnőttkorba lép az ember. Hogyan lehetséges ez? Elhatározta, hogy másnap, az óraközi szünetekben a nyolcadikosok közé vegyül. Valamit majd csak elles tőlük. Főként azoktól, akik a szünet nagy részét a W. C.-ben töltik. Annyit már eddig is tudott, hogy ez a helyiség a legalkalmasabb a tiltott cigizésre. Ez a nyugalom szigete, ahol kékes füstfelhőbe burkolózva négyen-öten összeröhöghetnek egy-egy jópofán kiejtett kétértelmű szón.

Peti nem látott semmit, mert mi tagadás, marta a szemét a füst. De a fülét annál jobban kinyitotta, hogy legalább néhány szót elkaphasson. Azonban ez a nagy röhögés... ettől még a bejárati ajtó nyikorgását sem lehet hallani. A többieknek úgy látszik, érzékenyebb a fülük, mert egy szemvillanásnyi idő alatt elhallgattak, és még ennél is gyorsabban zárták magukra a fülkék ajtaját.

— Szóval, ide jársz dohányozni... Kisguczi? — törte meg a hirtelen támadt, félelmetes csendet egy ismerős hang, az igazgató úré. A dirié. — Ekkora füstöt pöfékeltél? Vagy... van itt még valaki?

Egy parányi nesz sem rebbent.

— Majd adok én neked! Intőt! Iskolánk legszigorúbb szabályzatát szegted meg! Érzed ennek a súlyát?

Petiben még a szusz is félve bújt meg.

Igazgatói intő? Rettenetes! Remegni kezdett a keze, lába, mindene. Ő... ő semmit sem csinált. Hanem, ők! Srácok, nem halljátok? Bújjatok már elő! Én kapok igazgatói intőt azért, mert ti, nyolcadikosok... felnőttek... Hát nincs bennetek egy szemernyi mersz sem? Én... én megmondom az igazat!

Az igazgató maga elé tessékelte Petit, aki a folyosón mondta is, hogy igazgató úr, kérem, a nyolcadikosok dohányoztak. Nem hiszi? Most még meggyőződhet róla! Szíveskedjék visszafordulni, azóta már

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

biztosan előbújtak a rejtekhelyükről!

Megmondta? Persze, csak úgy önmagában, mert attól félt, hogy a nyolcadikosok majd elnáspángolják. Az irodában csak úgy záporoztak az igazgató kérdései: mióta dohányzol, fiam? A szüleid tudnak róla? Tudod, hogy a fiatal szervezetre milyen káros hatással van a nikotin?

Peti csak állt, csak nézett a direktorára. Hol is kezdje, mi is volt az első kérdés?

— Konok vagy, fiam! Még mindig nem érzed a szigorú szabályzat megszegésének mérhetetlen súlyát... ez, fiam, enyhén szólva, disznóság! Ezért adok én neked, csak ezért igazgatói intőt!

Már ült is az írógéphez, hogy néhány mondatban a kedves szülők értésére adja az intés okát. Éppen gépbe fűzte a papírt, amikor megszólalt a telefon. Az igazgató sietve emelte füléhez a kagylót.

— Halló, itt Fürjes igazgató!... Óh, igen... Tiszteletem osztályvezető kartárs... Hogy tetszik mondani? Engem ért a nagy megtiszteltetés?... Na, nem... osztályvezető kartárs, nem illet meg engem ez a jutalom... Az egész tantestület érdeme... Természetesen! Én mindig hangsúlyoztam, hogy elsősorban szép szóval, rábeszéléssel fegyelmezzünk... Igen, osztályvezető kartárs, ehhez bizony nagy-nagy türelem kell.

Jó lenne innen valahogy kiosonni — gondolta Peti. — Hiszen a diri rettentően elfoglalt, biztosan el is felejtené, hogy...

— ...dehogy is felejtem el, osztályvezető kartárs, és nagyon hálás vagyok önnek ezért a szép jutalomért... A viszontlátásra!

Letette a kagylót, és derus arccal nézett a fiúra. Mintha kicserélték volna.

— Ne haragudj fiam, a hosszú telefonálásért — mondta, miközben az írógépből kivette a papírt. — Amíg beszéltem, folyton-folyvást arra gondoltam, hogy te nem hazudtál nekem, nem kented másra a pöfékelést. Ez nagy dolog, amit én méltányolok. Elhatároztam, hogy most még nem adok intőt. Nagy az én türelmem... és természetesen a bizalmam is benned.

A fiú meghajolt, a folyosón fellélegzett, s mire az osztályba lépett, már észrevehetően derűs volt a tekintete. Az osztályfőnök azonban korántsem repesett, amikor Peti elmondta, majdnem intőt kapott a cigizésért, pedig...

— Ej, ej, Péter! Te már nem vagy kisgyerek. Éppen ezért tudhatnád, hogy a szervezetedre milyen káros a dohányzás. Remélem, okulsz az esetből.

Peti a helyére ment. Valami különleges, jó érzés vett rajta erőt. Úgy érezte, hogy nagyot nőtt az osztálytársai szemében. Legalábbis azt vette ki a tekintetükből. Egyik-másik pisszegett is neki. A padtársa, a vörös Székács kezet is fogott vele, úgy mint a felnőttek, amikor gratulálnak. Sőt, közelebb is húzta magához, mintha valami egetverően fontos dolgot akarna vele közölni. De az egetverő dolog csupán ez volt: Lehelj rám! Peti rálehelt, mire a szomszéd akkorát nevetett, hogy az osztályfőnök kénytelen volt rendre utasítani.

— Tanár úr kérem, oltári srác ez a Kisguczi! — mondta fel-fellobbanó nevetéssel Székács. — Van egy tízesem, hogy egy slukkot sem szívott el. Mert aki dohányzik, annak megérzik a lehelletén. A papám kilométerekre leheli a Románcot!

Pillanatok alatt olyan zsivaj keletkezett, amelyet az osztályfőnök sem tudott lecsillapítani. Szerencsére megszólalt az óra végét jelző csengő, és most már nyugodtabban terelődhetett a figyelem Kisguczira. Az udvaron kíváncsiskodók tömege vette körül. Nemcsak őt, hanem Székácsot is, mivelhogy akkor már a szópárbajuk ökölvívó mérkőzésbe csapott át. Felemás mérkőzésbe, mert Kisguczi ütött, és Székácsnak egy kiszámított mozdulattal sikerült elhajolnia előle. Majd még egy ütés, még egy elhajlás. A küzdelmet kísérő hangorkán ezekben a percekben oly magasra csapott, hogy az osztályfőnököt is kicsalta a tanáriból, és egy határozott mozdulattal pontot tett az egyoldalú ökölcsata végére. Ugyanilyen határozott mozdulattal tett pontot Kisguczi ellenőrzőjébe írt mondata végére is. „Péter az óraközi szünetben mérges hörcsög módjára verekedett osztálytársával, amiért osztályfőnöki intésben részesítem."

Széles is, hosszú is az az út, amelyen Kisguczi Péter a tanítás után elindult. Jól ismeri minden zegét-zugát. Behunyt szemmel is megtalálná a lakóépületük bejáratát. Behunyt szemmel menni, menni... Ez lenne most a legjobb megoldás. Nem törődni a száguldó gépkocsikkal, menni, menni nagy terhével, amelyet legszívesebben beledobna az egyik járdaszéli kukába. Az ellenőrzőjét még csak beledobhatná, de mit érne vele... A terhétől akkor sem szabadulna meg, mert az.... őbenne van valahol... vagy ki tudja? Talán kívül van? A vállán, a hátán? A felnőttek rakták rá, mert kíváncsiak, hogy mennyit bír el? És ha már megelégelik? Valaki talán megszólal...

— Mi van veled, te kis cuki gucika? Miért lógatod az orrodat? Talán csak nem kaptál egy nagy, csúnya egyest? Pedig te olyan szorgalmas kis fiúcska vagy, ugye?

A hang ismerős volt. Ott fenn az erkélyen. Petiben a pillanatnyi idő tört része alatt emeletnyit szökött fel az indulat.

— Ide figyeljen, Tóvízi néni! Ha még egyszer cuki gucikázik nekem, olyat mondok, hogy nem teszi zsebre!

A bájos szőke asszonyban e szavakra meghűlt a vér. Szédülve kapkodott levegőért!

— Te kis undok! Te... te nagy szamár! Hát ezt érdemlem én tőled? Meg akartalak kérni, hogy hozz nekem egy doboz cigit. De juszt sem teszem! Vedd tudomásul, hogy soha többé nem kapsz tőlem savanyúcukorkát! — megfordult, és becsapta maga mögött az erkélyajtót.

Peti csak állt ott lent a járdán. Körülnézett, hogy hallotta-e valaki. Senki! De a mamája így is megtudja, mert a szomszédasszony mindent elpanaszol neki. És hogyan mondja el? Peti most kezdett csak megszeppenni. Mit csináljon? Hogyan tehetné jóvá? Valamit ki kell találni! De azonnal!

Tíz perc sem telt el, máris szólt a csengő a szőke szomszédasszony lakásában.

— Csókolom, Tóvízi néni... kérem — szólalt meg csendes, alázatos hangon Peti, amikor kinyílt az ajtó. — Hoztam egy... egy doboz cigit... És ne tessék haragudni, amiért én... én...

Az asszony, aki mindig oly bájos volt, most kemény tekintettel mérte végig. Szokatlanul határozott hangon szólt:

— Köszönöm, fiatalember! Nincs szükségem cigarettára! Leszoktam a dohányzásról! — és fejét felemelve, sajátját egy kissé félrehúzva, látványosan zárta magára az ajtót.

Petiben egy pillanatra megdermedt a vér. Állt, csak állt a becsukott ajtó előtt. Kezében a doboz cigaretta... hét húszat adott ki érte. Szívja el? Megtehetné, hiszen ő már... nem cuki gucika, hanem... fiatalember.

A következő pillanatban úgy vágta földhöz a Symphoniát, hogy szanaszét röppentek a cigaretták. Dühe, dacossága, vagy talán egy gyűszűnyi öröm volt a kiváltó ok? Ki tudná ezt megmondani?

KALANDOZÁS A TRÓPUSON

4

FARAGÓ GYÖRGY ÚTINAPLÓJA

Átrepültem a fél világot, több mint harmincezer kilométert utaztam. Eltöltöttem pár órát Karachiban, Pakisztán volt fővárosában, Bombayben, India egyik nagyvárosában, láttam az üzbegisztániak csillagát, Taskentet és a Szovjetunió szívét, Moszkvát. És jártam Vietnamban, Kambodzsában is . . .

A BIVALY-AKCIÓ ELKEZDŐDÖTT

Vietnamba érkezésem csupa izgalom volt. Értesítést kaptam, hogy a repülőtéren a magyar nagykövetség sajtóattaséja vár majd, ismertetőjelként feltettem fejemre a Pajtás-sapkát, kezemben lobogtattam lapunkat, de nem vett észre senki.

ODALÉPETT EGY LÁNY

Pedig Hanoiban segítség nélkül legalább olyan nehéz eljutni valahová, mint Kambodzsa fővárosában. Vagy talán még nehezebb, hiszen milliós világváros, lakóinak száma legalább háromszorosa Phnom Penhének.

A repülőtér előtt egymást érték a kocsik, de ha beállt egy autóbusz, pillanatok alatt megtelt emberekkel, akárcsak a személyautók. Valamelyiken biztos, hogy szorítottak volna nekem is egy helyet, de azt sem tudtam, hová kell mennem, melyik szállodában foglaltak számomra szobát. Elkeseredésemet csak tetézte, hogy amikor jelentkeztem a poggyászomért, közölték hogy nincs itt, lehet, hogy Moszkvában maradt. Azonnal telexeznek a seremetyevói repülőtérre, s hamarosan hozzájuthatok a bőröndömhöz, ruháimhoz. Tehetetlenül ácsorogtam a körbe-körbe forgó csomagszállító szalag előtt, amikor váratlanul hozzám lépett egy lány.

— *Fárágó Gyorgy? — Le Thu Ninh* — nyújtotta a kezét.

Az már csak akkor derült ki, hogy a lány a Ho Si Minh KISZ központi bizottsága külügyi osztályának munkatársa, s hogy Hanoiban ő lesz a kalauzom, amikor végül mégiscsak megérkezett a sajtóattasé, Jelen János. Vele volt a Népszabadság tudósítója, Dunai Péter is, aki ha kollégáról van szó, mindig kikocsizik eléje.

— *Elnézést a késésért, de a híd foglyul ejtett bennünket* — mondta mentegetőzve az attasé.

HÍD A VÖRÖS FOLYÓN

Az élet hídja nevet is megérdemelné, hiszen kölcsönzsinórként köti össze a folyó deltájában épült fő-

Szobrok a párkányon. A legszebbek Magyarországra utaznak majd

várost az anyaországgal. A repülőtérről is csak rajta keresztül juthat bárki Hanoiba, ha éppen nem akar úszni. Hossza csaknem két kilométer. Közepén vasúti sín fut, kétoldalt autók, szekerek, kerékpárok, riksák és gyalogosok vonulnak véget nem érő sorban. Az acélszerkezet remeg, csikorog, s ha vonat gördül át rajta, úgy hintázik, hogy tengeribetegséget lehet kapni tőle. De vitézül tartja magát, pedig életkora egyenlő századunkéval.

A fülsiketítő dudálás sem zavarta a kerékpárosokat abban, hogy a gépkocsik mellől „kilőjék" magukat, tenyérnyi helyen manőverezve előnyhöz jussanak. Mesteri ügyességgel kocogtak, tornázták magukat előre a csingafás (a vállukon bambusznádat, a nád két végén fonott kosarakat cipelő) asszonyok és lányok is, pedig egy-egy kosár boltnak, kisebb étteremnek is beillett. Teli banánnal, articsókával, ananásszal, volt amelyik kosárban tyúkok káráltak, malac röfögött, füstölgő kis tűzhelyen étel rotyogott.

A Nagy tó partján a Tangloj-szállóban kaptam szobát. Hogy a városban közlekedhessek, az ifjúsági szövetség központi bizottsága rendelkezésemre bocsátott egy kocsit. Vidékre azonban csak akkor utazhattam, ha más pártfogó után néztem. Szerencsére megismerkedtem néhány magyar és vietnami külkereskedelmi szakemberrel, akik magukkal vittek Ha Bac tartomány egyik népművészeti szövetkezetébe.

A szövetkezet kiállítótermében már folyt a zsürizés, amikor az ablakon át észrevettem, hogy egy bivaly vágtat végig az utcán, hátán tizenkét év körüli fiúval, aki csak úgy szőrén ülte meg az állatot. Kiosontam, hogy lefényképezzem, de gyorsan vissza is húzódtam a kapualjba, mert egy egész csorda száguldott el mellettem, patájuk alatt dübörgött a föld.

Úgy látszik, elkezdődött a bivalyakció. Vietnamban körülbelül két és fél millió bivaly él és az állatok felett az úttörők vállaltak védnökséget...

(Következik: Fogjál nekem langusztát!)

A bivalyakció két résztvevője. A Ha Bac tartományban élő lány vállalta, hogy felneveli, rendszeresen eteti ezt a kis bivalyt

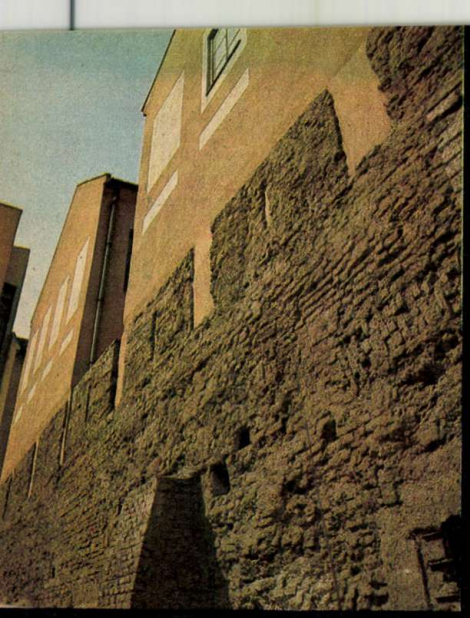

JÓ PÉLDA ARRA, HOGY A RÉGI ÉS AZ ÚJ, JÓL MEGFÉRNEK EGYMÁSSAL

A TARKA ÖSSZEVISSZASÁG, A RIKÍTÓ HIRDETÉSEK IDEGESÍTŐ LÁTVÁNYT NYÚJTANAK

TÉR=KÉP

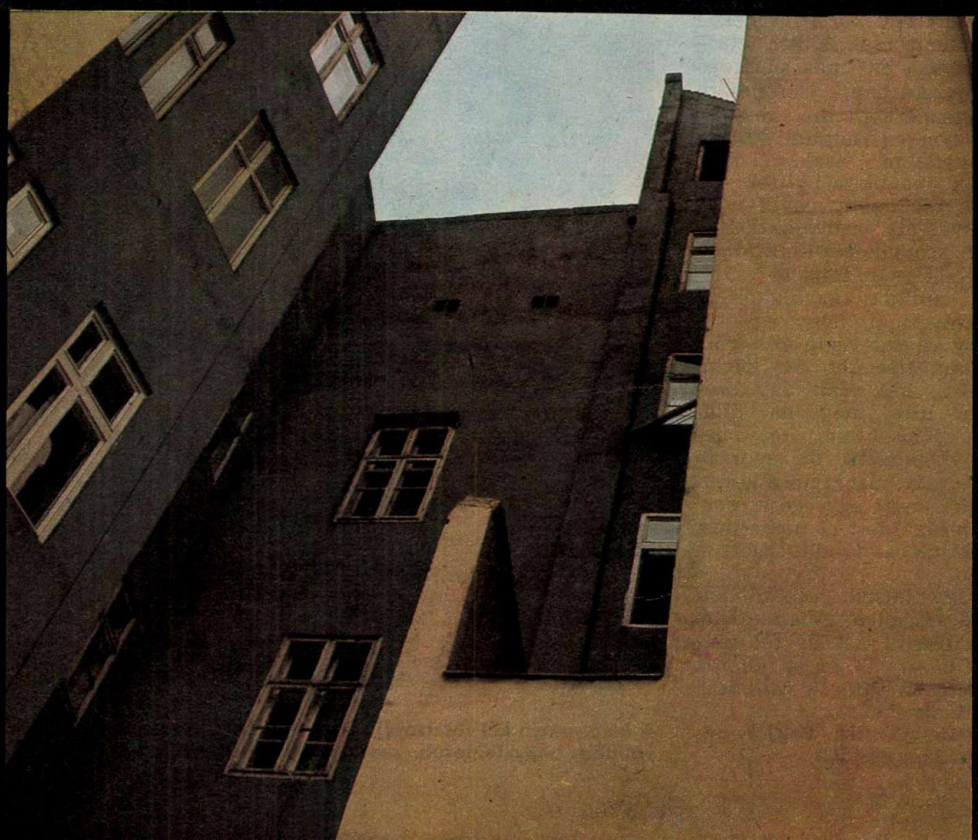

Hiába érvel Ráday Mihály a tévében, az „Unokáink sem fogják látni" című műsorban a városért; hiába emelik fel szavukat sokan a szebb környezetért, alig mutatkozik eredménye az elszánt harcnak, ami azért folyik, hogy — jobb kedvünk legyen, ha az utcákat rójuk. Mert nem igaz, hogy a tiszta, színes, ízléses utca, a frappáns hirdetéssel dí-

szített tűzfal haszontalan. Örök példa a budapesti metró: a gusztusos, ápolt föld alatti világban meghunyászkodtak a notórius szemetelők, falrafirkálók, rongálók és csikk-elhajítók (utóbbiak már azért is, mert a metróban tilos a dohányzás).

Európa nagyvárosai ősrégi települések. Egymásra, vagy egymás mellé épültek bennük sok évszázad épületei. A mindenkori igények szerint húzódnak az utcák, sokszor megkötve a kezét a mai kor tervezőmérnökének, aki ésszerűbb, világosabb elrendezést szeretne. Mégsem az a megoldás, ha rombolunk és vadonatújat építünk. Szeretettel és tisztelettel kell megőrizni a régmúlt idők városképét, és stílusban, kinézetben hozzá igazodóan kell(ene) mellé építkezni.

Budapest különösen élő példája a fentieknek. Változatos történelmünk úgy látható benne, mint hegymarásban a geológiai korok. A régi városkapu maradványára épült lakóépület éppúgy megtalálható itt, mint a II. világháborúban lebombázott házak miatt keletkezett üres tűzfalak. Rajtuk – mármint a városszépítőkön – múlik, hogyan hangsúlyozzuk a régit az újban, hogyan díszítjük az eredetileg nem köztéri látványosságnak szánt csonka épületeket.

Képeink néhány tetszetős példát villantanak fel a témakörből. Van persze olyan eset is, amikor az ízléstelenre sikerült „városképi mutatvány": az üdítős üveg szobrának gigantikus mérete jó példája az – utcacsúfításnak.

S. B.

Fotó: Karasz Lajos

JÓ NAP A KEDD

Kígyóspusztára utaztunk. Homokos dűlőutakon róttuk a kilométereket. Ezeket az utakat járják mindennap a tanyasi gyerekek, hogy iskolába érjenek. S valami különös vágy fűtheti őket, hogy még a kerámiaszakkörre is eljárjanak a tanyaközpontba.

Vajon melyikőjük jár ide legmesszebbről? Varga Rita nyolc kilométert is kerékpározik, mire célba ér. A cél: Hegyi Veronika keramikus kígyóspusztai műhelye. Minden kedd délután együtt agyagozik a gyerekekkel. Távol a városoktól, egy tanyaközpontban.

Már leér a lábam a hajtókorongra!

Veronika a díszítő motívumokról beszél

— Miért húzódott el a világtól? — kérdeztem Veronikától.

— Olyan helyet kerestem, ahol a népművészet motívumai feltáratlanok. Érdekes felfedezésem, hogy errefelé a fafaragás dominált inkább, így a kerámiákon is a vésett, karcolt díszítés uralkodik. Szándékosan jöttem Pestről ide. Előtte Vásárhelyen, a porcelángyárban dolgoztam, népművészektől tanultam meg a keramikus „mesterséget". 1973-ban vettem itt tanyát, két évvel később fazekasműhelyt nyitottam. Hat éve szerveztem meg a tanyai kerámiaszakkört. Megyei versenyekre, pályázatokra jutottunk el, szép eredményekkel szerepeltünk. Felfigyeltek a kiskunmajsai tanácsnál a munkánkra, s az üresen álló iskola épületét tanácsi lakásként megkaptam. Az itteni tanteremben töltjük szakköri óráinkat. Már villanykemencénk is van... Vasárnap délutánonként is eljönnek alkotni — soron kívül.

Amikor ott jártunk, kinn a szabadban, az udvaron gyúrták az agyagot a gyerekek.

— A szépségre a táj csodáival nevelek — mondta Hegyi Veronika. — Felfedezzük a naplemente, a búzatábla esztétikai értékeit. Sokszor rajzolunk szabadban. A kézügyesség a plasztikai munkák során fejlődik igazán. Sokat kirándulunk együtt — közösségkovácsolás céljából. Minden nyáron viszem őket az ország különféle vidékeire.

— Mit szóltak kezdeményezéséhez a szülők?

— Eleinte idegenkedtek, most már nincs probléma. Kérdezik: mit csinálunk legközelebb a szakkörben? Pedig először sokan megtiltották, hogy a gyerekük eljöjjön hozzám.

— Mennyit adott át szakmai tudásából a szakkör tagjainak?

— Ezek a gyerekek először találkoztak az agyaggal, mindenki imád ide járni, megtanulni a fogásokat, a kerámia titkait. Sok mesterségbeli tapasztalatot továbbítottam. Néhányan eséllyel jelentkezhetnének a szegedi képzőművészeti szakközépiskolába.

— Hogyan érzi magát a tanyán?

— Nagy itt a szabadság. Csönd, nyugalom van. Ez a légkör megteremti a feltételeket a precíz munkához. Negyedik éve a kiskunmajsai Jonathán Termelőszövetkezetnek dolgozom, kerámiakészleteket csinálok számukra. Jól érzem itt magam.

A gyerekek is. Alig várják, hogy újra kedd legyen.

Borzák Tibor

Fotó: Pintér József

AZ ÉN RUHA-TÁRAM

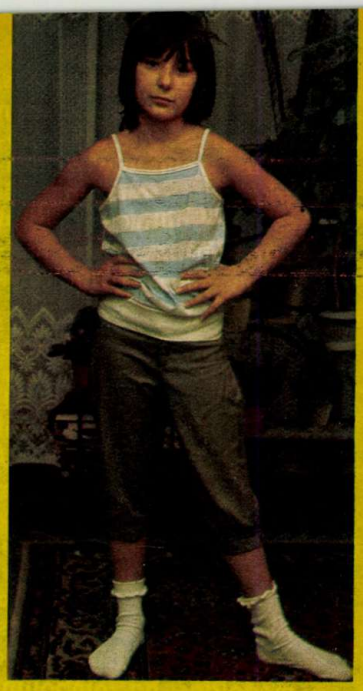

HODÍT A TÖRÖKBUGYOGÓ. EZ EGY MEGUNT NADRÁGBÓL KÉSZÜLT

BRRR . . .! HIDEG VAN, DE ILYENKOR IS LEHET DIVATOSAN ÖLTÖZKÖDNI